

**ВИСОКА ШКОЛА ПРИМЕЊЕНИХ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
У ВРАЊУ**

**ИЗВЕШТАЈ
О САМОВРЕДНОВАЊУ**

ВРАЊЕ, 2019.

ВИСОКА ШКОЛА ПРИМЕЊЕНИХ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – БРАЋЕ

Филипа Филиповића 20, тел. 017/421–859; факс 017/404–661
WEB: www.visokaskola.edu.rs, E–mail: info@visokaskola.edu.rs

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ

Захтев за спољашњу проверу квалитета

СТАНДАРДИ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ И СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Стандард 8: Квалитет студената

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Стандард 12: Финансирање

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 15: Квалитет докторских студија

ТАБЕЛЕ

ПРИЛОЗИ

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

1.1 Стратегија обезбеђења квалитета садржи:

– *Опредељење високошколске установе да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих програма:*

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) прихватила је вредности и принципе савременог европског универзитетског образовања, имајући у виду стандарде и смернице Националног савета за високо образовање. Школа је одређена за успостављање институционалног система управљања квалитетом, као и изградњу организационе културе квалитета, чије ће функционисање обезбедити континуирано праћење, процену, обезбеђење и унапређивање квалитета својих програма.

– *Мере за обезбеђење квалитета:*

У мере за обезбеђење квалитета убрајају се екстерна контрола квалитета и интерне мере за обезбеђење квалитета.

Екстерна контрола подразумева:

- Спољашњу проверу квалитета од стране Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије ;
- Акредитацију Школе од стране Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије у законом прописаном року.

У интерне мере за обезбеђење квалитета спадају:

- Усаглашеност са Стандардима усвојеним од стране Националног савета за високо образовање:
 - ✓ Стандарди за акредитацију високошколских установа и студијских програма;
 - ✓ Стандарди за самовредновање и оцењивање квалитета;
- Неговање културе квалитета;
- Обезбеђење квалитета путем активности Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи;
- Утврђивање фактора који утичу на обезбеђење квалитета наставног процеса и процеса подршке (управљања) који се односе на следеће области:
 - ✓ Квалитет наставног процеса, (студијски програми, настава, наставно особље, научни и стручни рад, вредновање студената, уџбеници и литература, библиотека, информациони ресурси, простор и опрема, ненаставно особље);
 - ✓ Квалитет управљања;
- Испитивање захтева постојећих и потенцијалних студената и укључивање ових захтева у образовну услугу;
- Обезбеђење интеракције образовног, стручног и научног рада;
- Развој и примена различитих механизма, алата и техника у циљу побољшања система квалитета;
- Осигурање да највише руководство подржава систем обезбеђења квалитета и да је осигурало да сви развијају способности потребне за обезбеђење система квалитета;
- Уочавање, анализа и примена искустава водећих високошколских институција;
- Сарадња са привредним субјектима;
- Обезбеђење активног учешћа студената (Студентски парламент);
- Спровођење редовних интерних провера и преиспитивање система управљања квалитетом од стране руководства;
- Обезбеђење јавности у раду.

За спровођење мера унапређења квалитета одговорна је Комисија за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи.

– *Субјекте обезбеђења квалитета (стручна тела, студенте, ненаставно особље) и њихова права и обавезе у том поступку:*

Субјекте обезбеђења квалитета представљају сви запослени у Школи. Поред њих значајни субјекти за обезбеђење квалитета су студенти који су укључени у школске активности преко студенстског парламента и својих представника у осталим телима Школе. Своја права и обавезе у обезбеђењу квалитета ови субјекти остварују кроз учешће у раду органа Школе (Савет Школе, Наставно веће, Комисија за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи, Комисија за издавачку делатност, Студентски парламент, итд.), и кроз свакодневну примену и унапређење процеса управљања квалитетом.

Права и обавезе свих субјеката обезбеђења квалитета су регулисана статутом Школе и одговарајућим правилницима (Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности, Правилник за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада и др.). Сви субјекти имају право и обавезу да учествују у обезбеђењу квалитета на свом радном месту, и кроз учешће у раду тела која обезбеђују квалитет.

Поред кадровских, значајни субјекти обезбеђења квалитета су и простор, лабораторије, опрема, библиотечки фонд као и информатичка подршка свим процесима рада.

– *Области обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка, процес управљања):*

Ради достизања постављених основних задатака и циљева, Школа посебну пажњу усмерава ка системском праћењу и унапређењу квалитета у следећим областима:

- Студијски програми;
- Наставни процес;
- Научни и стручни рад;
- Вредновање студената;
- Уџбеници и литература;
- Ресурси;
- Ненаставна подршка;
- Управљање.

– *Опредељење за изградњу организационе културе квалитета:*

Школа је опредељена за успостављање институционалног система управљања квалитетом, као и изградњу организационе културе квалитета.

– *Повезаност образовне, научноистраживачке, уметничке и стручне делатности:*

Школа је стратешки опредељена да у свом раду перманентно повезује образовну делатност (преношење знања), научно–истраживачку делатност (производњу знања) и стручну делатност (примену знања). Основни задатак Школе је да шири и унапређује знање и учење у контексту целоживотног учења у друштву знања, да мотивише креативност, да допринесе одрживом развоју заједнице, као и да промовише универзалне вредности и циљеве савременог универзитетског образовања.

1.2 Стратегију обезбеђења квалитета доноси орган управљања високошколске установе на предлог органа пословођења.

Савет Школе је на предлог органа пословођења усвојио Стратегију обезбеђења квалитета (Одлука бр. 528 од 15.03.2019. године, у даљем тексту: Стратегија). Овим основним и општим развојним документом у области обезбеђења квалитета, дефинисани су мисија, визија, циљеви, опредељења и принципи институционалног система обезбеђења и унапређивања квалитета, утврђене су области обезбеђења квалитета и субјекти система обезбеђења квалитета, мере за обезбеђење квалитета и начин операционализације система обезбеђења квалитета, као и акциони план.

1.3 У креирању стратегије високошколска установа укључује и одговарајуће друштвене субјекте.

Циљ система управљања квалитетом, који се успоставља наведеним документом, јесте обезбеђивање високих стандарда квалитета образовног, научно–истраживачког и стручног рада, ради давања доприноса Школе развоју друштвене заједнице. Циљ обезбеђивања система квалитета у Школи јесте оптимално задовољавање потреба за квалитетним високим образовањем на територији Србије на дужи рок, посебно за образовање специфичних профила за систем образовања, потом потреба заједнице за развојем способности и компететности људских ресурса, уз истовремено задовољство запослених у Школи. Обезбеђењем и сталним унапређивањем квалитета достиже се највиши ниво квалитета студијских програма, наставног процеса, научно–истраживачког и стручног рада, перманентно унапређење целокупне делатности и развијање културе квалитета, што омогућава да Школа остане модерна и атрактивна мултидисциплинарна установа. У креирању стратегије високошколска установа укључује и одговарајуће друштвене субјекте у виду упитника за послодавце.

1.4 Високошколска установа објављује стратегију обезбеђења квалитета и промовише је, како у самој установи, тако и у јавности.

Усвајањем Стратегије Школа се определила за целовит, стабилан, функционалан, флексибилан и транспарентан систем управљања квалитетом који ће гарантовати усклађеност квалитета наставног и научно–истраживачког рада. Стратегија је доступна јавности објављивањем на интернет страници школе www.visokaskola.edu.rs.

1.5 Високошколска установа периодично преиспитује и унапређује стратегију обезбеђења квалитета.

Стратегијом је наглашена одговорност Школе за праћење, унапређивање и развој квалитета рада. Стратегија исказује спремност наставног кадра Школе да наставну делатност обавља поштујући високе стандарде квалитета, да се укључи у процес европске интеграције високог образовања и да квалитетом својих услуга обезбеди поверење студената, послодаваца, оснивача и друштва у целини. Високошколска установа периодично преиспитује и унапређује стратегију обезбеђења квалитета тако што врши операционализацију стратегије до нивоа задатака кроз Акционе планове. На овај начин се практично омогућује спровођење, остварење и контрола постављених задатака и циљева. Школа тежи да одржава висок ниво основних, специјалистичких и мастер струковних студија по међународним стандардима. Школа је сложена установа која обједињује различите области из техничко–технолошког, друштвено–хуманистичког и ИМТ поља, неопходних за образовање профила који се на Школи изучавају.

SWOT анализа

S – (Strenght): Предности

1. Постојање Стратегије обезбеђења квалитета као и осталих аката, стална анализа и унапређење постојећих као и усвајање нових правилника. +++
2. Стручност Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи. ++
3. Јасно дефинисане улоге свих субјеката (стручних тела, наставника, сарадника, ненаставног особља) у унапређењу и праћењу политике квалитета. +++
4. Одлична структура и садржај студијских програма (неки од њих су јединствени на подручју Републике Србије: Инжењерство намештаја и ентеријера). +++
5. Просторни услови (квадратура Школе, лабораторије, учионице, радионице, амфитеатар, ...). +++
6. Изузетно висок ниво сарадње са привредним субјектима у Врању и целом Пчињском округу („Алфа плам“, „British American Tobacco“, „Топ Софа“, „Симпо а.д.“ и др.). +++
7. Квалитетно оцењивање и самовредновање у свим областима обезбеђења квалитета. ++
8. Подстицај младих наставника и сарадника у даљем усавршавању у земљи и иностранству. ++
9. Учешће у пројектима Европске Уније (IPA, TEMPUS, ERASMUS+). ++
10. Учешће у пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. ++

W – (Weakness): Слабости

1. Недовољно учешће у развојним и инфраструктурним пројектима. +++
2. Стратегија обезбеђења квалитета се, обично, преиспитује само када дође време за самовредновање и акредитацију. ++
3. Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе обезбеђења квалитета. ++
4. Ниво квалитета уписаних студената на појединим студијским програмима. +++
5. Запослење свршених студената након дипломирања. ++
6. Пчињски округ као један од најсиромашнијих округа у Републици Србији неповољно утиче на одређене студијске програме. ++

O – (Opportunities): Могућности

1. Примери добре праксе у политици квалитета из ЕУ и региона. ++
2. Привредна друштва која добро послују („Алфа плам“, „Машинопроект“, „Дунав осигурање“, „Дива Дивани“, „Топ Софа“, „British American Tobacco“ и др.) пружају могућности за квалитетно обављање стручне праксе. +++
3. Широко географско подручје које покрива Школа пружа могућност увођења нових студијских програма, како на основним тако и на специјалистичким и мастер струковним студијама. +++
4. Повољан географски положај пружа могућност сарадње са сродним високошколским институцијама у Македонији, Грчкој и Бугарској. +++
5. Развијање Алумни сервиса ради боље повезаности са свршеним студентима. ++
6. Развој наставника, сарадника и студената кроз учешће у међународним пројектима. +++
7. Подстицање наставника и сарадника на истраживачки рад. ++

T – (Threats): Опасности

1. Тешка привредна ситуација која може да угрози структуру струковних студија. +++
2. Отпор наставног особља пуној имплементацији корективних мера. +++
3. Недостатак финансијских средстава може да има за последицу смањење квалитета у свим сегментима који дефинишу квалитет. ++
4. Недовољно учешће у стручним пројектима може да утиче на слабије усавршавање наставника и сарадника, а самим тим и на њихов квалитет у раду са студентима, као и на смањење рејтинга Школе. ++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 1:

- Искористити повољан географски положај који пружа могућност сарадње са сродним високошколским институцијама у Македонији, Грчкој и Бугарској, у циљу заједничког учешћа у одређеним пројектима Европске Уније;
- Продубити и разрадити сет корективних мера;
- Побољшати истраживачки рад наставника организовањем или суорганизовањем одређених научних скупова у земљи и иностранству;
- Периодично преиспитивање и унапређивање Стратегије, на бази стеченог увида у резултате функционисања система управљања квалитетом од стране надлежних органа Школе;
- Развој Алумни сервиса;
- Акредитација нових или модификација одређених студијских програма у циљу образовања квалитетнијих инжењера који ће након дипломирања моћи да одговоре веома високим захтевима послодаваца;
- Анализа примера добре праксе у политици квалитета из ЕУ и региону;

- Континуирана операционализација Стратегије обезбеђења квалитета одговарајућим акционим плановима, а према полазним основама дефинисаним у Стратегији Школе.

Показатељи и прилози за стандард 1:

[Прилог 1.1.](#) Стратегија обезбеђења квалитета.

[Прилог 1.2.](#) Мере и субјекти обезбеђења квалитета.

[Прилог 1.3.](#) Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама (уколико их је било).

[стандарди](#)

Стандард 2: Начини и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начине и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

2.1 Начини и поступци за обезбеђење квалитета се утврђују посебно за сваку област обезбеђења квалитета и њима се на детаљан начин уређује поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета те установе.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) је посебним документима усвојила стандарде и поступке за обезбеђење минималног нивоа квалитета за сваку област коју предвиђају стандарди за самовредновање и оцењивање квалитета високошколске установе.

Полазна основа Школе у области обезбеђивања и управљања квалитетом су следећа документа:

- Закон о високом образовању (Службени гласник РС, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон и 73/2018);
- Болоњска декларација коју је наша земља потписала 2003. године;
- Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма (Службени гласник РС, број 13/2019);
- Правилник о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа („Службени гласник РС“ бр. 13/2019);
- Правилник о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС“ бр. 13/2019);
- Правилник о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа („Службени гласник РС“ бр. 13/2019);
- Статут Школе (Одлука бр. 457 од 26.03.2018. године).

Разрада стандарда и поступака за обезбеђење квалитета заснована је на претходно поменутиим документима, које Школа дефинише у следећим актима:

- Стратегија обезбеђења квалитета коју је усвојио Савет школе (Одлука бр. 528 од 15.03.2019. године);
- Правилник о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи, који је усвојило Наставно–стручно веће (Одлука бр. 509 од 14.03.2019. године), а у коме су одређени посебни поступци праћења и мерења квалитета рада Школе као високошколске институције;
- Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности, који је усвојио Савет Школе (Одлука бр. 357/1 од 04.03.2016. године);
- Статут Школе (Одлука бр. 457 од 26.03.2018. године).

Применом усвојених докумената Школа прецизно дефинише стандарде и поступке за обезбеђење квалитета студијских програма, наставног процеса, научно–истраживачког рада, праћења и оцењивања студената, уџбеника и друге литературе, ресурса, ненаставне подршке и процеса управљања. За одржавање квалитета свих аспеката рада Школе одговорни су Комисија за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи, као и органи управљања/руковођења у Школи. Комисија за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи предлаже акте којима се операционализују активности обезбеђења квалитета у свим областима обезбеђења квалитета.

2.2 Начине и поступке за обезбеђење квалитета доноси стручни орган високошколске установе на предлог комисије за обезбеђење квалитета.

Наставно–стручно веће на седници одржаној 14.03.2019. године усвојило је Стандарде и поступке за обезбеђење квалитета (Одлука бр. 510 од 14.03.2019.године) на предлог Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи.

2.3 Високошколска установа је обавезна да начине и поступке за обезбеђење квалитета учини доступним наставницима, студентима и јавности.

Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета, Стратегија обезбеђења квалитета и наведени правилници доступни су наставницима, студентима и јавности на интернет страници Школе www.visokaskola.edu.rs.

2.4 Високошколска установа периодично преиспитује и унапређује начине и поступке за обезбеђење квалитета.

Висока школа примењених струковних студија у Врању периодично преиспитује и унапређује начине и поступке за обезбеђење и побољшање квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи на састанцима Комисије за самовредновање. Преиспитивањем система квалитета кроз примену корективних и превентивних мера, као и унутрашњих механизма контроле путем интерне провере, систем квалитета унапређује се у целини.

SWOT анализа

S – (Strength): Предности

1. Отвореност установе ка иновацијама у области имплементације Стратегије обезбеђења квалитета. ++
2. Око 40 постојећих правилника и пословника који су у функцији имплементирања Стратегије обезбеђења квалитета. +++
3. Јасно дефинисане дужности и активности у систему обезбеђења квалитета, органа управљања, органа пословођења и стручних органа. +++
4. Добра сарадња Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи са Студентским парламентом. ++
5. Компетенције које студенти добијају након савладавања студијских програма. +++
6. Квалитетна реализација студијских програма, а стручне праксе посебно. +++
7. Учешће студената у оцењивању квалитета студијских програма и наставног процеса. ++

W – (Weakness): Слабости

1. Недовољно учешће стручњака из привреде као гостујућих предавача у реализацији наставе студијских програма. +++
2. Недовољна синхронизованост рада субјеката укључених у поступак обезбеђења квалитета. ++
3. Недостатак мотивације за примену мера проистеклих на основу закључака добијених процесом самовредновања. ++

O – (Opportunities): Могућности

1. Ангажовање стручњака из привреде у реализацији наставе уз претходно обезбеђење финансијских средстава. +++
2. Комуникација са сродним научно–образовним институцијама у циљу унапређења студијских програма. ++
3. Добијање модерније опреме из пројеката ЕУ ради побољшања квалитета студијских програма и саме Школе. +++
4. Усклађивање студијских програма са студијским програмима иностраних земаља. ++
5. Побољшање квалитета установе кроз размену студената са школама партнерима у пројектима ЕУ. +++

T – (Threats): Опасности

1. Недовољна заинтересованост стручних лица појединих привредних субјеката приликом обављања стручне праксе. ++
2. Незаинтересованост студената за активну улогу у спровођењу стратегије. ++
3. Неуспех при аплицирању на пројектима Европске Уније. ++
4. Нестабилност привредног амбијента у Пчињском округу. +++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 2:

- Упоређивање и анализа студијских програма са сличним школама и институцијама како у земљи тако и у иностранству;
- Интензивнији рад на упознавању студената, наставног и ненаставног особља са њиховом улогом у процесу обезбеђења квалитета (мотивисање и едуковање);
- Праћење остваривања свих задатака у оквиру унапређивања и обезбеђивања квалитета од стране Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи, као и утицање на имплементацију акционих планова обезбеђења квалитета;
- Операционализације поступака за обезбеђење квалитета и прилагођавање посебним доменима рада Школе као високошколске установе;
- Периодично предлагање мера унапређења и развоја нових стандарда и мера за обезбеђење и унапређивање квалитета, као и управљање системом квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 2:

Прилог 2.1. Усвојени документ – Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе.

Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета.

Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе.

[стандарди](#)

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

3.1 Високошколска установа Статутом утврђује послове и задатке наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри и комисије за обезбеђење квалитета у доношењу и спровођењу стратегије, начина и поступака за обезбеђење квалитета.

Висока школа примењених струковних студија у Врању је као установа, својим највишим правним актом, Статутом који је усвојио Савет школе (Одлука бр.457 од 26.03.2018. године), као и низом правилника и пословника, организационих шема итд., утврдила послове и задатке наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри и Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи.

Институционални систем обезбеђења квалитета установљен је и регулисан Статутом Високе школе примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа), Стратегијом обезбеђења квалитета и Правилником о самовредновању и оцени квалитета студијских програма, наставе и услова рада.

3.2 Високошколска установа посебним мерама обезбеђује учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, начина, поступака и културе обезбеђења квалитета.

Висока школа примењених струковних студија у Врању је посебним мерама обезбедила учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда, поступака и културе обезбеђења квалитета. Студенти су укључени у рад Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи. То је потврђено изводом из Статута Школе (Прилог 3.2.) и Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи који су усвојени на Савету Школе и Наставно–стручном већу.

3.3 Високошколска установа формира комисију за обезбеђење квалитета из реда наставника, сарадника, ненаставног особља и студената.

Праћење и обезбеђивање квалитета рада Школе засновано је на обезбеђивању новог система који омогућава: транспарентност, унутрашњу и спољашњу оцену квалитета, интерперсоналну и временску компарацију квалитета рада, развој културе квалитета, развијање свести о важности постизања стандарда квалитета, предузимање академских и административних мера у циљу превазилажења уочених слабости и проблема, као и на томе засновану целовитост и јединственост система.

Основни предуслови Система обезбеђења квалитета успостављени су формирањем надлежних органа и комисија, као и пратећом документацијом и одређивањем улога, задатака и надлежности сваког субјекта у систему обезбеђења квалитета. У циљу одржавања и даљег унапређивања квалитета рада у појединим областима деловања Школе, а сагласно Правилнику о самовредновању и оцени квалитета студијских програма, наставе и услова рада, Школа је формирала тело задужено за обезбеђивање квалитета: Комисију за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи (у даљем тексту: Комисија за самовредновање).

Комисија за самовредновање је највиши орган у процесу обезбеђења квалитета, који је одговоран за праћење, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима. Комисија за самовредновање има 5 чланова и то: 3 члана из реда наставника, 1 члан из реда ненаставног особља и 1 члан из реда студената. Одлуком Наставног већа (Одлука број 376 од 14.03.2018. године), одређен је састав Комисије за самовредновање. Комисија за самовредновање је орган који непосредно прати, мери и унапређује квалитет рада Школе у свим областима деловања.

Статутом Школе, Стратегијом о обезбеђењу квалитета и Правилником о самовредновању и оцени квалитета студијских програма, наставе и услова рада, обезбеђено је учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака обезбеђења квалитета.

Студенти су укључени и имају активну улогу, како у процесу самовредновања, тако и у процесу дефинисања политике квалитета у Школи. Активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се: радом студентских организација и студентских представника у телима Школе, учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета, периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника и служби путем анкетирања, изражавањем мишљења о свим општим актима Школе којима се утврђује стратегија обезбеђења квалитета и уређују стандарди и поступци за обезбеђење квалитета.

Стандарди за обезбеђење квалитета садрже минимални ниво квалитета рада Школе, којима се обезбеђује остваривање мисије и циљева Школе. Стратегија квалитета одређена је Поступцима за обезбеђење квалитета, који обухватају стандардне поступке за праћење и контролу квалитета, као и систем подстицајних и корективних мера чија примена обезбеђује остваривање стандарда који гарантују задовољавајући ниво квалитета свих сегмената образовног, научноистраживачког и стручног рада Школе.

SWOT анализа

S – (Strength): Предности

1. Постојање Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи и учешће представника студената у раду Комисије за самовредновање. +++
2. Јасно дефинисане дужности и активности у систему обезбеђења квалитета, органа управљања, органа пословођења и стручних органа. +++
3. Активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета кроз рад студентских организација и студентских представника у телима Школе. +++
4. Континуирани рад Комисије за самовредновање током целе године. +++
5. Максимална ангажованост свих чланова Комисије за самовредновање. +++

W – (Weakness): Слабости

1. Нису регулисане мере санкционисања запослених у случају одбијања учешћа у активностима везаним за квалитет, као ни мере за стимулацију учешћа у систему спровођења квалитета. +++
2. Корективне мере се, често, не спроведу у потпуности. +++
3. Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе који им не доносе одмах жељене промене. ++
4. Скептичност студената да могу реално утицати на процесе у Школи, без обзира на постојање студентске анкете. +++

O – (Opportunities): Могућности

1. Повећање културе и нивоа квалитета запослених. ++
2. Веће учешће студената и Студентског парламента у питањима везаним за квалитет свих значајних сегмената Школе. ++
3. Унапређење методе анкетирања и типова анкетних листова. +++
4. Велика енергија и жеља студената, млађих сарадника и наставника да се очува и унапреди квалитет Школе. +++
5. Самовредновање представља и учење о новим начинима унапређивања квалитета и својеврстан изазов. ++
6. Организација семинара везаних за побољшање система квалитета, где би се запослени боље упознали са битним појмовима везаним за квалитет. ++

T – (Threats): Опасности

1. Недостатак финансијских средстава за неке конкретније задатке у циљу побољшања система обезбеђења квалитета. +++
2. Преоптерећеност чланова Комисије другим обавезама и мање ангажовање на пословима обезбеђења квалитета. +++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 3:

- Доследно применити предвиђене процедуре и мере за обезбеђивање квалитета;
- Јачање техничке сарадње са привредним субјектима у региону, како би се стекла јаснија слика о њиховим потребама у погледу кадрова;
- Систематски пратити примену и оцењивати успешност спровођења;
- Систематски мерити ефекте примене ових мера;
- Пратити ефикасност структуралног и организационог модела примењеног за обезбеђивање квалитета и по потреби предлагати нова решења;
- Одржавање више семинара у циљу подизања свести и обуке запослених за учешће у процесу обезбеђења квалитета;
- Едукација студената о неопходности њиховог квалитетнијег учешћа у процесу унапређења квалитета;
- Утемељити институцију циклочног самовредновања и акционог планирања ради успостављања система који обухвата континуум следећих активности: планирање обезбеђења квалитета, спровођење поступака обезбеђења квалитета, проверавање квалитета и побољшавање квалитета;
- Обезбедити институционалну подршку појединцима и организационим јединицама у активностима унапређивања квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 3:

Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи).

Прилог 3.2. Списак свих анкета.

Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера.

[стандарди](#)

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

4.1 Високошколска установа редовно и систематски проверава и, по потреби, изнова одређује:

- *Циљеве студијског програма и њихову усклађеност са циљевима високошколске установе;*
- *Структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, научно и стручно–апликативних и теоријско–методолошких дисциплина;*
- *Радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова;*
- *Исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.*

Да би обезбедила потребан квалитет, Школа периодично проверава и по потреби изнова одређује:

- Циљеве студијског програма и њихову усклађеност са циљевима високошколске установе, који се разматрају на седницама Катедри студијских програма и седницама Наставно–стручних већа Школе;
- Структуру и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, научно и стручно–апликативних и теоријско–методолошких дисциплина, који су у складу са стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа;
- Радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова које је у складу са одговарајућим Европским оквиром квалификација;
- Исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања, што се постиже континуираним прикупљањем информација из пословног окружења о свршеним студентима и њиховим компетенцијама, и могућностима даљег школовања.

4.2 Високошколска установа има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија.

Школа обезбеђује квалитет студијског програма кроз праћење и проверу образовних циљева, структуре радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја.

4.3 Високошколска установа редовно прибавља повратне информације од послодавца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма.

Школа редовно прибавља повратне информације од послодавца, Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација и привредних друштава о квалитету студија и својих студијских програма.

4.4 Високошколска установа обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма.

Школа обезбеђује учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма путем анонимног попуњавања упитника (анкета) и својих представника у Комисији за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи и у Савету Школе.

4.5 Високошколска установа обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа.

Израдом нових студијских планова и програма усвојен је садржај модерних студијских програма из земаља Европске Уније, у домену машинског инжењерства (ОСС), друског саобраћаја (ОСС), прехрамбене технологије (ОСС), заштите животне средине (ОСС), инжењерства намештаја и ентеријера (технологије дрвета) (ОСС), производне економије (ОСС), предузетничког менаџмента (ОСС), инжењерског менаџмента (ССС), друског саобраћаја (ССС) и технолошког инжењерства (МАС), ради што квалитетнијег образовања стручних кадрова.

Део наставника студијских програма: Прехрамбене технологије, Заштите животне средине, Машинског инжењерства, Друмског саобраћаја и Инжењерства намештаја и ентеријера (Технологије дрвета) учествовао је у међународним пројектима, где је у оквиру студијских посета, могао да се упозна са начином рада иностраних високошколских установа.

4.6 Курикулум студијског програма подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе.

Задатак Школе је да кроз курикулум студијских програма студентима пружи могућност стицања знања, вештина и способности на стваралачки начин, дедуктивни начин истраживања, и решавања стручних проблема применом знања и вештина у практичне сврхе у раду по највишим светским стандардима.

4.7 Услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања су дефинисани и доступни јавности, нарочито у електронској форми и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма.

Курикулуми студијских програма, који садрже називе предмета, фонд часова, број ЕСПБ бодова, статус предмета (обавезни или изборни), предмети по годинама студија и начина избора изборних предмета усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма, објављени су на сајту Школе и доступни студентима Школе, будућим студентима и широј јавности. Информације о нивоу образовања и степена високог образовања истакнут је у публикацији Информатор и у графичкој форми, у облику табеларно приказаних нивоа високог образовања, потребног броја ЕСПБ бодова и могућности даљег школовања.

Установа наводи све студијске програме свих нивоа које је акредитовала, као и број студената за који је сваки студијски програм одобрен. Такође, прилаже и одлуке о акредитацији.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) има 7 акредитованих студијских програма на **основним струковним студијама (ОСС)**, и то:

- **Машинско инжењерство** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Машинско инжењерство** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03448/2016-06 од 24.03.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Прехрамбена технологија** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Прехрамбена технологија** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03447/2016-06 од 02.06.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Технологија дрвета** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Инжењерство намештаја и ентеријера** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03450/2016-06 од 02.06.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Заштита животне средине** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Заштита животне средине** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03449/2016-06 од 02.06.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Друмски саобраћај** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00414/2015-06 од 08.05.2015. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Производна економија** у оквиру ИМТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00156/2012-04 од 27.04.2012. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије; **Производна економија** у оквиру ИМТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-03445/2016-06 од 12.01.2018. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- **Предузетнички менаџмент** у оквиру ДХ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00771/2015-06 од 02.10.2015. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- Школа има два акредитована студијска програма на **специјалистичким струковним студијама (ССС)** и то: **Саобраћајно инжењерство – Друмски саобраћај** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-01761/2014-04 од 24.10.2014. године, и **Инжењерски менаџмент** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00517/2016-06 од 10.02.2017. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије;

- Школа има један акредитован студијски програм на **мастер струковним студијама (МСС)** и то **Технолошко инжењерство** у оквиру ТТ поља, акредитован Уверењем о акредитацији студијског програма број 612-00-00142/8/2018-03 од 14.12.2018. године, које је издала Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије, за упис 16 (шеснаест) студента у седишту установе.

Дозволе за рад издате од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије:

- Дозволом број 612-00-476/07-04 од 17.05.2007. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Машинско инжењерство** упише 30 студената у прву годину студија;

- Дозволом број 612-00-476/07-04 од 17.05.2007. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Прехрамбена технологија** упише 30 студената у прву годину студија; Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00675/2012-04 од 24.06.2013. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Прехрамбена технологија** упише 20 студената у прву годину студија;

- Дозволом број 612-00-476/07-04 од 17.05.2007. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Технологија дрвета** упише 30 студената у прву годину студија; Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00675/2012-04 од 24.06.2013. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Технологија дрвета** упише 20 студената у прву годину студија; Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-03450/2016-06 од 02.06.2017. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Инжењерство намештаја и ентеријера** упише 20 студената у прву годину студија у седишту установе;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00675/2012-04 од 24.06.2013. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Заштита животне средине** упише 20 студената у прву годину студија;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-01475/2010-04 од 29.11.2010. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Друмски саобраћај** упише 40 студената у прву годину студија;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-476/1/2007-04 од 05.10.2007. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Производна економија** упише 30 студената у прву годину студија;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00771/2015-06 од 02.10.2015. године Школи је одобрено да се на студијски програм ОСС **Предузетнички менаџмент** упише 30 студената у прву годину студија у седишту установе;

- Решењем о допуни Дозволе за рад број 612-00-00473/2015-06 од 02.12.2015. године Школи је одобрено да се на студијски програм ССС **Саобраћајно инжењерство – Друмски саобраћај** упише 30 студената у прву годину студија;

• Решењем о допуни Дозволе за рад број 612–00–00517/2016–06 од 10.02.2017.године Школи је одобрено да се на студијски програм ССС **Инжењерски менаџмент** упише 30 студената у прву годину студија у седишту установе.

1. Високошколска установа описује механизме праћења квалитета студијских програма (нпр. формално–правну процедуру за одобравање програма, процедуре за праћење успешности програма и утврђену одговорност за њихово унапређење, као и редовну и периодичну евалуацију програма).

Школа је дефинисала процедуре одобравања и усвајања студијских програма и обезбедила механизме неопходне за мониторинг и оцену квалитета студијских програма, редовну и периодичну евалуацију програма и утврђивање одговорности за њихово унапређење. Предметни наставници подnose предлоге за измене и допуне курикулума појединих предмета у циљу унапређења и осавремењавања студијских програма пре почетка школске године катедрама на разматрање и усвајање. Након усвајања предлога измена и допуна курикулума предмета од стране катедри, предлози се прослеђују Наставно–стручном већу на разматрање и усвајање. Тек након усвајања од стране Наставно–стручног већа, измене и допуне курикулума појединих предмета у циљу унапређења квалитета студијских програма се, уколико је потребно, прослеђују Комисији за акредитацију и проверу квалитета тј. Националном телу за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (НАТ). Успешност реализације студијских програма континуирано се прати.

2. Високошколска установа описује исходе образовања у оквиру акредитованих студијских програма које изводи, засноване на исходима учења.

Студент који заврши основне, специјалистичке струковне студије и мастер струковне студије стиче одговарајући стручни назив:

- **ОСС Машинско инжењерство – струковни инжењер машинства;**
- **ОСС Прехрамбена технологија – струковни инжењер технологије;**
- **ОСС Технологија дрвета – струковни инжењер технологије/ОСС Инжењерство намештаја и ентеријера – струковни инжењер технологија намештаја и производа од дрвета;**
- **ОСС Заштита животне средине – струковни инжењер заштите животне средине;**
- **ОСС Друмски саобраћај – струковни инжењер саобраћаја;**
- **ОСС Производна економија – струковни економиста за индустрију;**
- **ОСС Предузетнички менаџмент – струковни менаџер;**
- **ССС Саобраћајно инжењерство – Друмски саобраћај – специјалиста струковни инжењер саобраћаја;**
- **ССС Инжењерски менаџмент – специјалиста струковни инжењер менаџмента;**
- **МСС Технолошко инжењерство – струковни мастер инжењер технологије.**

Студент који заврши основне, специјалистичке струковне студије и мастер струковне студије датог студијског програма стиче основна знања и способност комбиновања вештина, са могућношћу усмеравања на специфична пословна односно функционална подручја. Оспособљен је за примену знања на практичне пословне проблеме.

3. Установа документује да је обезбедила да су исходи учења базирани на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања у датој научној или уметничкој области и на одговарајућем Европском оквиру квалификација, укључујући и захтеве међународних и националних професионалних удружења.

Студијски програми основних струковних, специјалистичких струковних студија и мастер струковних студија на Школи су усклађени са одговарајућим Европским оквиром квалификација и стањем науке у датој научној области. Студијски програми су усаглашени са европским стандардима у погледу услова уписа (завршено средње образовање), трајања студија (за ОСС трогодишње на којима се стиче 180 ЕСПБ и обезбеђује проходност студената на друге сличне студије у оквиру датог научног поља образовања, за ССС једногодишње на којима се стиче 60 ЕСПБ, или за МСС двогодишње на којима се стиче 120 ЕСПБ), услови преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина њеног стицања. Квалификације студената основних, специјалистичких струковних студија и мастер струковних студија на Школи упоређене су са европским оквиром квалификација.

4. *Високошколска установа описује начин на који је успоставила склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања; описује методе наставе оријентисане ка учењу студената и систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења. Високошколска установа документује и описује на који начин исходи учења опредељују садржај наставног програма и његову организацију, наставне методе и стратегије, предложене курсеве и поступке за проверу знања и оцењивање.*

У реализацији наставних садржаја предмета у оквиру свих студијских програма на Школи перманентно се успоставља склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања. У настави се користе методе усменог излагања, дискусије, симулације, демонстрације, студије случаја, вежбање, лабораторијски и експериментални радови, и друге методе примерене материји која се излаже. Напред наведеним постижу се дефинисани исходи учења који се проверавају и вреднују успостављеним системом оцењивања. Студенти континуирано прате и усвајају наставне садржаје и активно учествују на предавањима, вежбама, у изради и презентовању задатака и семинарских радова. Начин провере усвојеног знања зависи од специфичности материје која је обухваћена појединим предметом. У току семестра стечено знање проверава се уобичајено на колоквијумима (стечена знања на појединим предметима се проверавају кроз квалитет и квантитет рада), а усвојено знање појединих предмета на завршном испиту који се полаже усмено, писмено односно практично. На основним струковним и специјалистичким струковним студијама предиспитне обавезе вреднују се са 70 поена, а завршни испит са 30 поена. На мастер струковним студијама предиспитне обавезе вреднују се са 60 поена, а завршни испит са 40 поена. Пролазност на испитима обезбеђена је са 51 поеном. Завршни испит из сваког предмета је обавезан.

На Школи су програмски исходи учења покривени садржајима обавезних и изборних предмета у оквиру свих студијских програма.

У оквиру свих студијских програма на Школи садржаји предмета усклађени су са савременим светским токовима и углавном одражавају актуелно стање и савремена достигнућа у одређеној научној области. Садржаји предмета у оквиру студијских програма су логички повезани. У савлађивању наставних садржаја примењују се методе и методички поступци који подстичу студенте на пуну активност и стваралачки начин размишљања, дедуктиван начин изражавања, као и примену знања и вештина у практичне сврхе. Таквим приступом остварени су циљеви студијских програма, као и исходи учења. Процена постигнућа учења врши се кроз просечно трајање студија, стопу одустајања од студија, просечне оцене студирања, пролазност и проценат завршетка школовања. Школа континуирано прати постигнућа учења студената на свим студијским програмима, од уписа до завршетка студирања. Постигнути резултати су блиски очекиваним и поклапају се са планираним исходима учења.

5. *Установа прилаже табелу мапирања предмета као помоћ за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом.*

Активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења на конкретним примерима по једног предмета акредитованог студијског програм из сваке области одговарајућег научног поља су дати на следећим примерима:

РБ	Назив предмета	Студијски програм	Научна област	Научно поље	Време активности наставног особља	Време за самостални рад	Остало (стручна пракса, сајмови и др.)	Време за припрему провере знања	Време за проверу знања	ЕСПБ
1.	Хемија животне средине	Заштита животне средине	Хемија животне средине	ТТ	60	180	24	3	3	6
2.	Маркетинг	Производна економија	Менаџмент и бизнис	ДХ	75	150	24	3	3	5

6. Прилажу се процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења. Високошколска установа описује стратегију и коришћене методе којима проверава постизање исхода учења за сваки студијски програм. Установа процењује у којој мери се постигнути резултати поклапају са планираним исходима учења.

Школа после сваког спроведеног испитног рока анализира успешност студирања на свим студијским програмима, по утврђеним критеријумима. Тако је могуће стећи увид у средњу оцену студената по појединим предметима код појединих наставника, степен пролазности, степен одустајања од испита на свим студијским програмима.

7. На конкретном примеру једног предмета или модула акредитованог студијског програма из сваке области одговарајућег научног или уметничког поља, установа описује све активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења (време проведено на активностима које директно води наставно особље, време проведено у самосталном раду, на обавезној стручној пракси, време потребно за припрему за проверу знања и време обухваћено самом провером знања), кроз удео ових активности у укупној вредности ЕСПБ за дати предмет/модул.

Оптерећење студената у изучавању предмета на основним, специјалистичким струковним студијама и мастер струковним студијама израчунато је на основу ЕСПБ, при томе је за сваки ЕСПБ предвиђено да студент утроши 30 часова учења, што је у складу са препорукама КАПК (25 до 30 часова). У дефинисању оптерећења студената полази се од чињенице да се у току школске године изводи активна настава у току 30 недеља и да се студент на активној настави ангажује минимално 20 часова седмично, те да укупно ангажовање студента износи $180 \text{ ЕСПБ} \times 30 = 5.400$ часова у току школске године.

8. Високошколска установа документује да је процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет редовне провере, путем праћења и прикупљања повратних информација од студената.

Наставно особље, ненаставно особље и студенти који су чланови Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи имају активно учешће у процени оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ), који је предмет редовне провере, путем праћења и прикупљања повратних информација од студената након анонимног попуњавања упитника (анкета).

9. Установа описује методу егзактног мерења, не процене, оптерећења студената за сваки ЕСПБ бод, чиме документује да је додела бодова деловима програма заснована на оптерећењу студената неопходном за постизање исхода учења у формалном смислу. Установа прилаже, уколико располаже таквим подацима, резултате анкете добијене од студената у поступку редовног мониторинга оптерећења. Такође, високошколска установа даје на увид предлог мера и активности које је преузела да би се смањила стопа неуспешности на испитима и усагласило радно оптерећења студената са вредностима ЕСПБ бодова.

У току једне школске године студент остварује најмање 60 ЕСПБ бодова, што одговара просечном укупном ангажовању студената у обиму 40–часовне радне недеље. Један ЕСПБ бод носи између 25–30 сати рада. Остварених 60 ЕСПБ подразумева да студент у току године утроши између 1500 и 1800 сати рада у свим облицима наставе и свим облицима индивидуалног учења да би савладао градиво. Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, вежбе, практикуми, семинари и други облици активне наставе који се приказују и описују у књизи предмета), самосталног рада, колоквијума, испита, израде завршних радова, добровољног рада у локалној заједници и других видова ангажовања. Укупан број часова активне наставе на свим студијским програмима и свим нивоима студија не може бити мањи од 600 часова у току школске године. Укупан број часова активне наставе је најмање 600 часова годишње. Настава се одвија у току 30 недеља, из чега следи да у једној недељи студент мора имати најмање 20 часова активне наставе. Тај фонд часова активне наставе представља минимални број часова који наставно особље на студијском програму даје студентима.

Разлика између укупног броја 1500–1800 сати и часова активне наставе представља број часова које студент утроши на: самостални рад, колоквијуме, испите, израду завршних, специјалитичких и мастер радова, добровољни рад и друге видове ангажовања у току школске године.

Број ЕСПБ бодова на појединачном предмету представља укупно ангажовање студента: укупног броја часова активне наставе и укупног броја сати активног индивидуалног рада студента. (На пример, предмет који има 6 ЕСПБ бодова обухвата укупно 180 сати рада, и може представљати 6 часова активне наставе (3+3 на недељном нивоу) и 90 сати које студент утрођи у самосталном раду, колоквијумима, испиту... Предмет може имати 6 ЕСПБ бодова ако је организован да има 4 часа активне наставе (2+2, или 4+0) и 120 сати које студент утроши у свим другим облицима рада. Значи укупан број ЕСПБ приписан предмету се не мора обавезно поклапати са часовима наставе).

Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи предвиђено је да основни метод студентског вредновања буде анонимно попуњавање упитника (анкета) у ком значајну улогу имају и студенти. Анонимно попуњавање упитника спроводи се на крају наставе у сваком семестру. Анализа резултата попуњених упитника предмет је дискусије и усвајања од стране чланова Наставно–стручног већа. Школа предлаже мере и активности ради смањења стопе неуспешности на испитима и усаглашавања радног оптерећења студената са вредностима ЕСПБ бодова.

10. Високошколска установа приказује да се унапређивање и континуирано осавремењивање постојећих студијских програма заснива на развоју науке или уметности и новим захтевима који се постављају пред дати образовни профил.

На више седница Катедри студијских програма, као и седницама Наставно–стручних већа разматрани су курикулуми предмета свих студијских програма, након чега су предложене измене и допуне, у складу са развојем науке и захтевима праксе и у складу са образовним профилем свршених студената на студијским програмима. Уколико у наредном периоду, неке предложене измене и допуне буду усвојене од стране одговарајућих Катедри, исте ће бити прослеђене Наставном–стручном већу, након чијег усвајања би неке измене и допуне могле бити прослеђене Националном телу за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (НАТ).

11. Пружају се докази да су наставници и студенти упознати су са дефинисаним захтевима које дипломски рад (теза) треба да испуни, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања.

Студијски програми првог (ОСС) и другог степена студија (ССС) имају јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, услове за упис студената на студијски програм, услове за полагање пријемног испита (ОСС) и објављивање ранг листи примљених кандидата (ОСС, СССР). Наставници и студенти су упознати са дефинисаним захтевима које завршни рад и специјалистички рад треба да испуни, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања. Све то је регулисано посебним правилницима и то: Правилником о полагању испиту, Правилником о основним струковним студијама и Правилником о специјалистичким струковним студијама који су студентима и наставницима доступни на интернет страници Школе (www.visokaskola.edu.rs)

12. Високошколска институција треба да документује на који начин остаје у вези са својим диплоцима. Процењује се релевантност програма за тржиште рада (локално, државно, међународно), као и постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју.

Сваки студент који заврши студије на Школи, приликом преузимања дипломе, попуњава „Упитник за студенте који су завршили студије“ кроз који се прикупљају информације о његовој оцени студијског програма (настава, оцењивање, стечена знања и вештине, организација и уређење, консултације, средства за учење на студијском програму).

Резултати анкете послодаваца о степену задовољства свршеним студентима Школе, њиховој успешности у обављању радних задатака, напредовању и промоцији приказани су у Прилогу 4.2. На овај начин школа стиче битне информације о релевантности студијских програма за тржиште рада.

SWOT анализа

S – (Strength): Предности

1. Јасно дефинисани циљеви студијских програма и њихова усклађеност са исходима учења. ++
2. Могућност наставка студија на специјалистичким и мастер струковним студијама. ++
3. Активна настава на великом броју предмета. ++
4. Књига предмета дефинише садржај и начин извођења предавања, вежби, практичне обуке и стручне праксе. ++
5. Систем оцењивања је јасан и заснован на мерењу исхода учења. +++
6. Дефинисани поступци праћења квалитета студијских програма. ++
7. Поступак добављања повратних информација од послодаваца о свршеним студентима и њиховим компетенцијама. +++
8. Континуирано осавремењивање студијских програма у складу са структуром студијских програма у развијеним европским земљама. +++
9. Информације о завршном, специјалистичком раду и стручној пракси налазе се на сајту школе. +++
10. Информације о студијским програмима и исходима учења доступни су јавности на сајту школе и у информатору. +++

W – (Weakness): Слабости

1. Пасивност одређеног броја наставника. +
2. Недовољне могућности за извођење практичне наставе у привреди. ++
3. Недостатак поузданих повратних информација од стране послодаваца, НСЗ о квалитету студија, студијских програма и компетенција студената. +++

O – (Opportunities): Могућности

1. Методе наставе оријентисане на исход учења. +++
2. Унапређење праксе и практичног рада током реализације студијског програма. ++
3. Усклађеност циљева студијских програма и исхода учења са захтевима тржишта рада. ++
4. Подизање квалитета стручне праксе. +++
5. Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама. ++

T – (Threats): Опасности

1. Присутност приватних високошколских установа. +++
2. Присутност истурених одељења других високошколских установа. ++
3. Висока стопа незапослености. +++
4. Релативно низак ниво зарада у Пчињском округу. +++
5. Неинформисаност дипломираних студената о могућности рада у производним процесима. +
6. Недовољна мотивисаност будућих студената. +++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 4:

- Иновирање садржаја курикулума појединих предмета у складу са савременим светским токовима и стањем науке у области студијских програма и потребама праксе кроз побољшање процедура и поступака праћења квалитета студијских програма;
- Израда стратегије краткорочног и дугорочног развоја сваког студијског програма понаособ;
- Проширивање сарадње са привредним субјектима у Пчињском округу;
- Континуирано прикупљање информација из пословног окружења о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;

- Побољшање међусобне усаглашености исхода учења и очекиваних компетенција;
- Унапређење функционалне интеграције знања и вештина кроз прикупљање информација из пословног окружења о студијским програмима и мишљења од послодаваца о степену задовољства свршеним студентима;
- Активно учешће наставног кадра у пројектима националног и међународног карактера.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године.

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30.09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

[стандарди](#)

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) посвећена је сталном унапређењу квалитета наставног процеса, оцењујући да је квалитет наставе од кључне важности за остваривање постулираних циљева високошколског образовања. Статутом Школе и Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада (у даљем тексту: Правилник о самовредновању) дефинисани су параметри и индикатори квалитета наставног процеса и педагошког рада, као и поступци за праћење, контролу, оцењивање и унапређивање наставног процеса и педагошког рада наставника и сарадника.

Школа има седам студијских програма на основним струковним студијама, два студијска програма на специјалистичким струковним студијама и један на мастер струковним студијама.

Курикулуми свих студијских програма на основним, специјалистичким и мастер струковним студијама су брижљиво формиран, у складу са препорукама институција из стручних области, и ажурирани у петогодишњем периоду од претходне акредитације, како би пратили трендове струке. Курикулуми студијских програма основних, специјалистичких и мастер струковних студија су јавно објављени на сајту Школе. Исходи сваког студијског програма су наведени у додатку дипломи, док су исходи за сваки појединачни предмет наведени у табелама које сачињавају Књигу предмета и такође су доступни на сајту Школе. У циљу испуњења задатих исхода Школа спроводи детаљну процедуру организовања и одржавања наставног процеса, као и мере за оцењивање и унапређење квалитета наставног процеса.

Школа документује да садржај курикулума свих студијских програма као и наставне методе за њихову примену одговарају постизању циљева студијских програма и исхода учења начин који је дат у наставку.

5.1 План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе.

Пре почетка семестра сваке школске године посебна пажња се поклања формирању Календара наставе и Распореду одржавања наставе и консултација. Приликом утврђивања распореда одржавања наставе води се рачуна о погодном распореду обавеза студената и наставног особља у току недеље.

У складу са просторним и временским ресурсима, помоћник директора за наставу задужен за формирање распореда има циљ да направи што је могуће компактнији распоред, избегавајући да студенти имају паузе између предавања и вежби, као и евентуално преклапање изборних предмета.

Распоред је, након усвајања од стране Наставно–стручног већа Школе, доступан у штампаној форми на огласним таблама, али и у електронској форми на сајту Школе. У распореду одржавања наставе, поред термина одржавања предавања и вежби, дато је место извођења наставе као и име наставника и сарадника на предмету.

5.2 Настава на високошколским установама је интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.

Настава у Школи је интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.

Настава (предавања и вежбе – аудиторне и лабораторијске) се обавезно одвија кроз комбинацију више разноврсних облика рада, као што су: предавања, интерактивни облици наставе, анализа случајева, индивидуални и групни рад и пројектни задаци, презентације, семинарски радови итд.

Предавања су претежно конципирана тако да се на њима износе теоријски концепти и принципи струке, илустровани примерима, док се на аудиторним вежбама презентују сложени примери, често везани за практичну примену теоријских концепата. На великом броју предмета предавања и аудиторне вежбе се изводе уз презентациону опрему, која омогућава анимиране демонстрације предаваног материјала. Све учioniце и амфитеатар опремљени су опремом која ово омогућава. Аудиторне и лабораторијске вежбе пружају висок степен интерактивности, док семинарски и графички радови и пројектни задаци остварују повратну спрегу према студентима кроз прегледавање, усмене одбране и оцењивање. На свим предметима бодови освојени кроз лабораторијске вежбе, пројектне задатке и семинарске радове представљају бодове предиспитних обавеза.

У реализацији наставе, кроз наставни програм сваког предмета, где год је то могуће, остварује се инерактивна настава у којој студенти практично показују примену научених вештина у решавању проблема из праксе.

Рад у групама, који обезбеђује квалитетан наставни кадар и добра опремљеност простора, је један од битних елемената за висок квалитет наставе. Кроз међународне пројекте уведене су нове савремене методе наставе.

Облике наставе на наставном предмету одређује сам наставник и сарадник. Наставник и сарадник су у обавези да студенте упознају са изабраним начином рада на предавањима и вежбама, као и са обавезама студента у циљу постизања очекиваних компетенција.

Стручна пракса је обавезан део наставног плана и програма на свим студијским програмима основних и специјалистичких струковних студија Школе. У току обављања стручне праксе студенти раде на реалним проблемима везаним за индустријске и привредне услове, чиме значајно расте ниво квалитета наставе. За реализацију стручне праксе студената Школе, неопходно је ојачати и неговати везу Школе са другим образовним, научним и/или привредним институцијама, предузећима и фирмама.

Студије на свим студијским програмима основних, специјалистичких и мастер струковним студијама изводе се према Плану извођења наставе који усваја Наставно–стручно веће Школе. План извођења наставе подразумева план ангажовања наставника и сарадника на појединим предметима, места извођења наставе, почетак и завршетак, као и распоред извођења наставе. Њиме се дефинишу облици извођења наставе (предавања, вежбе, консултације, семинари и друго), начин полагања испита, испитни рокови, попис литературе итд. План ангажовања се односи на дефинисање наставника и сарадника који учествују у извођењу предавања, односно аудиторних и лабораторијских вежби. Приликом формирања плана ангажовања, води се рачуна о оптерећености појединих наставника и сарадника.

5.3 Високошколска установа обезбеђује да се на сваком предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним студентима план рада који укључује:

- *Основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услови;*
- *Циљеве предмета;*
- *Садржај и структуру предмета;*
- *План и распоред извођења наставе (предавања и вежбе);*
- *Начин оцењивања на предмету;*
- *Уџбенике, односно обавезну и допунску литературу;*
- *Податке о наставницима и сарадницима на предмету.*

Наставник је дужан да на првом часу упозна студенте са спецификацијом предмета, односно са обавезом присуства на предавањима и вежбама, циљевима, исходима учења и садржајем предмета, литературом неопходном за успешност у савладавању градива, методама извођења наставе, начином стицања поена на предиспитним обавезама и испиту, о начину оцењивања, као и о терминима за консултације.

Књига предмета која је јавно публикована на сајту Школе за све студијске програме, има за основни циљ да информише студенте о наставном предмету: садржини и начину рада, динамици рада, литератури као и о оцењивању на наставном предмету.

На тај начин студенти унапред знају шта могу да очекују и боље су припремљени за рад на наставном предмету чиме се повећава ефикасност студирања. План рада омогућава бољу контролу квалитета наставе на наставном предмету. Упоређивањем планираног обима, структуре и начина рада на предмету са оствареним добија се јасна слика о испуњавању циљева предмета.

Књига наставника, која је такође доступна на сајту Школе, студентима омогућаје да се упознају са кратком биографијом наставника и сарадника и њиховим компетенцијама.

Током наставе, после одржаног сваког предавања или вежби, наставници и сарадници уписују у Дневник рада, за сваки студијски програм и годину студија, све неопходне информације: датум и време одржавања часова, број часова предавања односно вежби као и наслов тематске јединице која је тог часа обрађивана.

Помоћник директора за наставу, континуирано прати спровођење плана наставе, планова рада за сваки предмет, као и рад наставника и сарадника, и предлаже директору Школе корективне мере уколико дође до одступања. Преко студентских анкета проверава се и утврђује да ли наставници и сарадници имају коректан и професионални однос према студентима.

Школа подстиче стицање стручних компетенција наставника и сарадника прецизним критеријумима дефинисаним Правилником о стручном усавршавању радника Школе. Такође, Одлуком Савета Школе о усвајању Финансијског плана за календарску годину, одобравају се новчана средства свим наставницима и сарадницима Школе за учешће на семинарима и конференцијама и изради докторских дисертација.

5.4 Високошколска установа систематски прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединим предметима, оцењује квалитет наставе и предузима корективне мере за његово унапређење. Установа упозорава наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет наставе на потребу побољшања и обезбеђују им потребно усавршавање.

Школа систематски прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединим предметима, оцењује квалитет наставе и предузима корективне мере за његово унапређење. Школа упозорава наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет наставе на потребу побољшања и обезбеђују им потребно усавршавање.

Правилником о самовредновању предвиђено је да се квалитет наставног процеса обезбеђује кроз: доношење и поштовање Планова рада на предметима, интерактивност наставе, професионални рад наставника и сарадника, коректан и отворен однос према студентима, разумевање и уважавање потреба студената, поштовање различитих стилова учења и редовно праћење и вредновање рада студената током наставе.

Стандарди квалитета наставног процеса обухватају:

- 1) Стандарде квалитета Планова рада (силабуса);
- 2) Стандарде квалитета наставе;
- 3) Стандарде квалитета оцењивања.

У току припрема студијских програма за акредитацију, Школа припрема Књигу предмета у којој су садржани сумарни силабуси за све предмете, у складу са упутствима Комисије за акредитацију и проверу квалитета (данас Национално акредитационо тело).

Поред тога, у складу са одредбама Правилника о самовредновању, припремају се и усвајају детаљни Планови рада на стандардизованом обрасцу, који садрже: назив предмета, статус и профил предмета, бодовну вредност предмета исказану кроз ЕСПБ, имена, презимена и академска звања свих наставника и сарадника на предмету, предуслове за упис предмета, кратак опис садржине и структуре предмета, обавезну и допунску литературу, облике наставе, методе рада студената током наставе (предиспитне активности), број поена које доноси сваки облик предиспитних активности, критеријуме и мерила за оцену успешности студената у предиспитним активностима, као и сразмеру поена стечених предиспитним активностима и на завршном испиту у структури укупне оцене студента на предмету. Облици предиспитних активности студената које се оцењују утврђени су тако да њихово испуњење буде у функцији савлађивања наставног предмета и реално могуће.

Планови рада садрже план предавања и вежби, са тематским јединицама.

Нацрте Планова рада припремају предметни наставници и сарадници, о њима се дискутује на седницама Катедри студијских програма, а коначни текст Планова рада усваја Наставно–стручно веће Школе. Наставници и сарадници дужни су да наставу изводе према Плану рада.

Правилником о самовредновању предвиђени су стандарди квалитета у погледу садржине, метода и динамике предавања и вежби, као и стандарди професионалног понашања наставника и сарадника и професионалног односа међу самим наставницима и сарадницима. Наставници су дужни да садржину предавања и других облика наставе перманентно иновирају и усклађују са најновијим научним сазнањима и достигнућима. Предавања треба да покрију најмање 90% градива предвиђеног Планом рада на предмету.

Предавања морају бити осмишљена тако да буду корисна за савладавање градива и припрему испита. Наставник је дужан да један део предавања посвети примерима, илустрацијама, задацима и другим облицима практичне примене теоријског знања. Правилником о самовредновању предвиђени су стандарди квалитета у извођењу наставе. Наставницима и сарадницима су у обавези да на наставу долазе припремљени, да излажу разумљиво и јасно, на начин који држи пажњу слушалаца и који стимулише студенте на критичко размишљање. Они су, такође, дужни да примењују интерактивне наставне методе, да укључују примере из праксе и да подстичу студенте на креативност, самостално истраживање и примену стеченог знања. Од посебног значаја је дужност наставника и сарадника да перманентно унапређују своје педагошке и дидактичко–методичке способности, као и да прате, евидентирају и оцењују успех студената у остваривању предиспитних обавеза.

Правилником о самовредновању детаљно су регулисани поступци за обезбеђење и унапређивање квалитета наставног процеса. Међу овим поступцима посебан значај има дужност наставника и сарадника да током извођења наставе воде Дневник о активностима студената и Дневник рада.

У Дневнику о активностима студената који је јединствен за сваки предмет, води се евиденција о свим студентима (име, презиме и број индекса), њиховим предиспитним активностима, поенима које су на основу сваке предиспитне активности остварили, поенима које су остварили на завршном испиту, као и о коначној оцени. Служба за студентска питања дужна је да пре почетка наставе сваком наставнику одговорном за предмет достави Дневник о активностима студената, у који су уписани подаци о студентима који су уписали предмет.

У Дневник рада који се јединствено води за студијски програм и годину студија, наставници и сарадници уписују податке о одржаној настави. Контрола квалитета наставе обухвата контролу одржавања наставе према Плану извођења наставе на студијском програму и Плану рада на предмету и контролу квалитета облика, садржине и метода наставе. Помоћник директора за наставу периодично током семестра, прати уписивање часова од стране наставника и сарадника. У случају да се часови не уписују, да се наставник или сарадник не придржава плана рада на предмету или не постиже одговарајући квалитет предавања или вежби, Помоћник директора за наставу о томе обавештава Директора Школе и предлаже корективне мере. Директор Школе предузима одговарајуће корективне мере. У складу са Правилником о самовредновању Помоћник директора за наставу, у року од 15 дана од завршетка наставе у семестру, прегледава Дневнике рада и врши контролу одржане наставе тако што упоређује датуме и теме одржане наставе на предмету са Планом рада предмета на сваком студијском програму. Помоћник директора за наставу доставља Директору и Наставно–стручном већу Школе Извештај о одржаној настави, који садржи и евентуална одступања од Плана рада. Једна од метода за праћење квалитета наставе је и анкетање студената. Време анкетања и анализа резултата анкете регулисани су Правилником о самовредновању.

Статутом и општим актима Школе регулисан је начин полагања испита и оцењивање на испиту. Овим актом регулисани су испитни термини, пријављивање испита, начин полагања испита, начин оцењивања предиспитних активности и знања студента на испиту, начин формирања коначне оцене, поступање у случају приговора на оцену, услове и поступак полагања испита пред испитном комисијом, стандарде понашања наставника и студената на испиту, начин попуњавања записника о полагању испита и др.

Континуираним вредновањем педагошког рада наставника и сарадника од стране студената, дипломираних студената и привредних субјеката прати се квалитет наставног процеса на свим студијским програмима Школе и свим предметима.

За већину предмета је, у претходном трогодишњем периоду, добијен висок проценат позитивних одговора за питања у вези наставног процеса. Предавања су јасна и разумљива, укључују примере из праксе, наставник истиче најбитније из теме која се обрађује, користите се добри и илустративни примери за приближавање градива, поштује се сатница извођења наставе, постоји коректност у раду и др.

На основу добијених резултата анкета, које усваја Наставно–стручно веће Школе, доносе се одговарајући закључци и предузимају корективне мере за континуирано побољшање наставног процеса.

На примеру студијског програма Заштита животне средине на основним струковним студијама анализирана је усклађеност појединих типова курсева (предавања, семинари, пракса, пројекти и др.) и облика наставе (предавања, аудиторне вежбе, лабораторијске вежбе) које изводе наставници и сарадници ангажовани на студијском програму са исходама учења.

На студијском програму основних струковних студија Заштита животне средине постоји 23 обавезна предмета и 12 изборних предмета распоређених у три изборна блока у трећој години студија. У трећој години студија студенти имају и обавезну стручну праксу и завршни рад.

Студенти реализују стручну праксу у једном од приврених субјеката на територији Пчињског округа. У договору са наставником стручне праксе, према својим интересовањима и склоностима, студенти бирају предузеће или институцију у којој ће обавити стручну праксу. Стручна пракса траје најмање 75 часова, 5 часова у току петнаест недеља. Кроз петнаестодневни боравак у изабраном предузећу или институцији, студенти се упознаје са организацијом, технолошким поступцима и посебно са мерама које се предузимају у циљу заштите животне средине. Реализацију стручне праксе студената прати наставник практичне наставе из школе и ментор из организације у којој се пракса остварује. Након обављене стручне праксе, студенти пишу Дневник стручне праксе.

Завршни рад студената представља јединствени научно–истраживачки рад, у току чије израде, се студенти упознају са специфичном научно–истраживачком методологијом у области заштите животне средине. Уз помоћ наставника (ментора) студент формулише проблем, поставља хипотезу, конципира истраживачки приступ и бира одговарајуће методе истраживања. Студент самостално прикупља и обрађује релевантну литературу. Након обављеног истраживања, студент припрема завршни рад у форми која садржи следећа поглавља: Увод, Теоријски део, Експериментални део, Резултати, Дискусија, Закључак, Преглед литературе. Након прегледа завршног рада од стране Комисије за полагање завршног рада студент приступа јавној одбрани.

Два предмета, на студијском програму Заштита животне средине, на основним струковним студијама, вреднују се са 7 ЕСПБ, два предмета са 4 ЕСПБ а остали предмети са 6 ЕСПБ, стручна пракса са 3 ЕСПБ и завршни рад са 5 ЕСПБ. Збир од 60 ЕСПБ на свакој години студија на студијском програму основних струковних студија Заштите животне средине одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму од 40–часовне радне недеље током једне школске године, са фондом часова на већини предмета од 2+2+0 или 2+0+2. На сваком предмету расподела кредита између предавања, на којима се изучавају теоријске основе предмета, аудиторних вежби на којима се демонстрирају решења практичних проблема са циљем бољег разумевања примене теоријских знања и лабораторијских вежби на којима студенти самостално уз надзор сарадника изводе одговарајуће огледе и вежбе је 3:0:3 или 3:3:0. Расподела часова и броја кредита на предметима је добро усклађена са стратешким циљевима и праксом високог образовања у инжењерским струкама у земљама са високим технолошким развојем. Захваљујући оваквој расподели кредита, изводи студија који обухватају теоријска знања и њихову примену се постижу у највећој мери, што показује задовољство послодавца код којих раде дипломирани студенти.

Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски програм првог нивоа студија
Заштите животне средине

Р. б.	Шифра	Назив предмета	С	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе			Остали часови	ЕСПБ
						П	В	ДОН		
ПРВА ГОДИНА										
1.	ПИ01	Математика	1	АО	О	2	2	0		6
2.	ПТ01	Општа и неорганска хемија	1	АО	О	3	0	2		7
3.	ПТ02	Биологија	1	АО	О	2	0	1		6
4.	ПИ02	Примена рачунара	1	НС	О	2	0	2		6
5.	ОП03	Енглески језик 1	1	АО	О	2	2	0		4
6.	ПТ03	Органска хемија	2	НС	О	2	0	2		7
7.	ОП07	Екологија и заштита животне средине	2	СА	О	2	2	0		6
8.	ЗЖ01	Биотехнологије у животној средини	2	СА	О	2	2	0		6
9.	МИ31	Компјутерска графика	2	НС	О	2	2	0		6
10.	ТД20	СНС–технологије	2	НС	О	2	2	0		6
Укупно часова активне наставе на години студија						40				60
ДРУГА ГОДИНА										
11.	ПТ06	Општа микробиологија	3	НС	О	2	0	2		6
12.	ПТ07	Аналитичка хемија	3	НС	О	2	0	2		6
13.	ПТ08	Биохемија	3	НС	О	2	0	2		6
14.	МИ32	Термодинамика	3	НС	О	2	2	0		6
15.	ПЕ03	Основи економије	3	НС	О	2	2	0		6
16.	ЗЖ02	Еколошка микробиологија	4	СА	О	2	0	2		6
17.	ЗЖ03	Методе анализе загађујућих супстанци	4	СА	О	2	0	2		6
18.	ПТ09	Хемија животне средине	4	СА	О	2	0	2		6
19.	ЗЖ04	Индустријски и опасан отпад	4	СА	О	2	2	0		6
20.	ЗЖ05	Обновљиви извори енергије	4	СА	О	2	2	0		6
Укупно часова активне наставе на години студија						40				60
ТРЕЋА ГОДИНА										
21.	ОП05	Енглески језик 2	5	АО	О	2	2	0		4
22.	ПМ20	Одрживи развој	5	НС	О	3	3	0		6
Предмет изборног блока 1										
23.	ЗЖ06	Агроекологија	5	СА	ИБ	2	0	2		6
24.	ЗЖ07	Органска храна	5	СА	ИБ	2	0	2		6
25.	ЗЖ08	Анализа опасности у храни	5	СА	ИБ	2	0	2		6
	ПТ13	Хигијена и безбедност хране	5	СА	ИБ	2	2	0		6
	ЗЖ09	Хемија вода и отпадних вода	5	СА	ИБ	2	0	2		6
	ЗЖ10	Мониторинг у животној средини	5	СА	ИБ	2	0	2		6
26.	МИ13	Управљање квалитетом	6	СА	О	3	3	0		6
Предмет изборног блока 2										
27.	ЗЖ11	Аерозагађење и заштита ваздуха	6	СА	ИБ	2	0	2		6
28.	ЗЖ12	Загађивање земљишта	6	СА	ИБ	2	0	2		6
	ЗЖ13	Екотоксикологија	6	СА	ИБ	2	0	2		6
	ЗЖ14	Заштита биодиверзитета	6	СА	ИБ	2	0	2		6
Предмет изборног блока 3										
29.	ПИ14	Операциона истраживања	6	НС	ИБ	2	2	0		6
	ПМ19	Управљање пројектима	6	НС	ИБ	3	2	0		6
30.	ЗЖ15	Стручна пракса	6	СА	О				75	3
31.	ЗЖ16	Завршни рад	6							5
Укупно часова активне наставе на години студија						40			75	60
Укупно ЕСПБ бодова										180

SWOT анализа

У оквиру SWOT анализе посебна пажња је посвећена оцени компетентности наставника и сарадника, доступности информација о плановима реализације наставе, студијских програма, плану и распореду наставе, методама наставе и учења, као и интеракцији између наставника и студената у наставном процесу.

S – (Strength): Предности

1. Велики број висококвалификованих наставника и сарадника у педагошком и стручном смислу. ++
2. Распоред часова, консултација, календар рада и распоред полагања испита се благовремено објављују на огласној табли и на сајту Школе. +++
3. Разноврсност метода наставе и учења доприноси инерактивном учешћу студената у наставном процесу. +++
4. Дobar информациони систем омогућава унапређење квалитета наставе. ++
5. Комисија за самовредновање и оцењивање квалитета студијских програма, наставе и услова рада спроводи План рада и даје предлог мера за унапређење наставног процеса, као и наставника и сарадника. +++
6. Учествовање представника студената у процесу организације и евалуације квалитета наставног процеса. ++

W – (Weakness): Слабости

1. Неравномерна оптерећеност наставника и сарадника по семестрима. ++
2. Недовољно практичне наставе на појединим предметима. +++
3. Недовољна финансијска средства неопходна за осавремењивање лабораторија која доприносе разноликости наставе. +++
4. Инертност појединих наставника у погледу стручног усавршавања. ++
5. Недовољна мотивисаност студената за интерактивно учешће у наставном процесу. ++

O – (Opportunities): Мoгућности

1. Учешће на пројектима који могу омогућити средства за додатно опремање лабораторија, чиме би се побољшао практични аспект држања наставе. +++
2. Подстицање наставника и сарадника на квалитетно држање наставе. ++
3. Усавршавање наставника и сарадника у погледу појединих облика држања наставе и укључивања студената у наставни процес. ++
4. Усавршавање наставника и сарадника кроз различите курсеве, конференције и радионице. ++
5. Активније учешће студената у оцени квалитета наставног процеса. +++
6. Стицање искуства студената кроз међународну сарадњу у оквиру пројеката Европске уније. +++

T – (Threats): Опасности

1. Незаинтересованост појединих наставника за похађање обука. +++
2. Сложеност структуре информационог система. ++
3. Неприхватање нових технологија и средстава комуникације од стране појединих наставника. ++
4. Традиција класичних облика држања наставе и недовољна сремност за коришћење нових, модерних облика наставе. +++
5. Недовољна финансијска средства. ++
6. Неуспех при аплицирању на пројектима. ++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 5:

На основу изложене SWOT анализе, предлог мера за унапређење квалитета се може дефинисати на следећи начин:

- Подстицање наставника и сарадника на стално педагошко и стручно усавршавање;
- Организовање семинара и конференција, радионица и курсева за унапређење наставних компетенција сарадника и наставника;
- Повећано учешће студената у поступцима организације и оцене квалитета наставног процеса;
- Коришћење савремених облика комуникације између наставника и студената;
- Подстицање већег учешћа студената у наставном процесу, кроз разне облике одржавања наставе;
- Коришћење савремене технике у извођењу наставе;
- Редовно ажурирање и усаглашавање података доступних на интернету.

Школа ће у наредном периоду обезбедити да се стриктно примењују правила о обезбеђењу квалитета наставе, што подразумева редовно праћење и контролу квалитета, и предузимање корективних мера, у складу са Правилником о самовредновању.

Школа ће наставити да пружа организовану подршку наставницима и сарадницима ради унапређења њихових педагошких способности, посебно за примену интерактивних облика рада и адекватно праћење рада студената и оцењивање њихових знања и вештина.

За квалитет наставе од изузетне је важности да студенти раде у малим групама, посебно кад је реч о настави на стручно–апликативним предметима, која подразумева примену интерактивних метода рада. Због тога је за квалитет наставе неопходно повећање броја сарадника, као и ненаставног особља у службама које подржавају наставни процес. Међутим, потребан број наставног особља Школе као и трошкови извођења наставе, уређују се на основу норматива и стандарда рада високошколских установа, које утврђује Влада Републике Србије. У овом тренутку се само може констатовати да на Школи и даље постоји потреба за повећањем броја наставника и сарадника због акредитације нових студијских програма на основним и специјалистичким струковним студијама и даљег развоја Школе.

Показатељи и прилози за стандард 5:

[Прилог 5.1.](#) Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса.

[Прилог 5.2.](#) Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

[Прилог 5.3.](#) Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

[стандарди](#)

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

6.1 Високошколска установа у своме раду остварује јединство образовног, научноистраживачког, уметничког и професионалног (стручног) рада.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата стручног и истраживачког рада наставника и на њиховом укључивању у наставни процес.

Школа у свом раду непрекидно остварује јединство образовног, научно–истраживачког, професионалног (стручног) рада. Наставно особље Школе активно се укључују у различите активности на нивоу Србије које им омогућавају да, заједно са студентима, презентују стечене компетенције и подстичу креативност. То се пре свега односи на учешће Школе на образовним програмима, односно укључивање у глобалне, регионалне и локалне акције (нпр. Грин фестивал 2016., 2017. и 2018. године или „Сат за нашу планету“ 2015., 2016., 2017., 2018. године). Учесћем запослених Школе у образовним програмима и активностима подиже се и јача јавна свест заједнице о значају научних, стручних (професионалних) достигнућа, указује на њихове резултате као и на њихову практичну примену, чиме се такође обезбеђује јединство образовног, научно–истраживачког, стручног знања као и креативност.

Наставно особље унапређује своју компетентност кроз учешће у стручним семинарима и конференцијама, те стечене компетентције усмерава ка унапређењу наставе. Међутим, треба напоменути да у условима осиромашене економије, истраживачки и стручни рад постаје отежан услед недостатка финансијских средстава.

6.2 Високошколска установа перманентно осмишљава, припрема и реализује научноистраживачке, уметничке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне научне пројекте.

Наставно особље Школе перманентно осмишљава, припрема и реализује научно–истраживачке, стручне и друге врсте наставних програма и непрекидно прати учешће других сродних Школа како би се заједно са њима укључила у националне и међународне научне пројекте.

У условима осиромашене економије, средства која се издвајају за стимулисање руралног подручја у Пчињском округу кроз пројекте од стране Општине и ресорних Министарстава су веома мала. На другој страни, индустријска и друга пољопривредна предузећа још увек не делују у условима јединственог тржишта, те се ретко одлучују да инвестирају у истраживања.

Стручни рад наставника школе представља једну од значајних активности и функција Школе. Он у Школи може бити индивидуални и групни – тимски рад на различитим пројектима. Пројекти могу бити реализовани у оквиру програма које финансирају одређена Министарства Владе Републике Србије, али и међународни пројекти (TEMPUS, Erasmus+), пројекти који се финансирају из IPA фондова (Прекогранична сарадња), затим, путем уговора са наручиоцима или директном сарадњом са привредним и другим предузећима Пчињског округа.

Непрекидна жеља за унапређењем услова рада и живота најбоља су гаранција да ће се доћи до идеје која се касније може развити у конкретан пројекат. Овакви пројекти омогућавају осмишљавање нових интегративних поступака наставног процеса (кроз практичне примере, нове литературе и сл.) а који освежавају наставни процес новим информацијама и приступима.

6.3 Високошколска установа систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника.

Школа систематски прати и оцењује обим стручног и истраживачког рада, подстиче наставнике и сараднике да резултате до којих су дошли објављује у релевантним научним публикацијама или да их активно укључује у постојећи наставни процес.

Комисија за научно и стручно усавршавање непрестано систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког, наставног и стручног рада наставника и сарадника преко учешћа на научно – стручним скуповима и конференцијама од националног и међународног значаја, учешћа на научним пројектима националног и међународног значаја, учешћа у научним асоцијацијама и друштвима, учешћа у научним и стручним часописима и слично.

Школа чини непрестане напоре да у сопственим оквирима ојача стручни и научно–истраживачки рад, тако је у периоду од 2014 –2018. године, од стране њених наставника објављен већи број радова у различитим научним и стручним часописима и саопштења на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству, као и неопходан број стручне литературе која је потребна студентима за несметано праћење наставног процеса. У оквиру издаваштва Школе сваки наставник је у обавези да достави текст уџбеника, скрипте или ауторизованог предавања како би исти био публикован од стране Школе и доступан студентима.

6.4 Садржај и резултати научних, истраживачких, уметничких и стручних активности високошколске установе усклађени су са стратешким циљем саме установе, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Садржаји и резултати научних, истраживачких, стручних и креативних активности усклађени су са студијским програмима који се реализују у Школи. Такође, обезбеђивање оваквих активности засновани су и на документима Школе (Акциони план и Стратегија за обезбеђење квалитета из 2019. године) а прате стратешке као и националне и европске циљеве али и актуелне стандарде у високом образовању.

Информације из потенцијала акумулираног знања наставника Школе усмерена су према пракси. То је од посебног значаја за реализацију процеса дуалног образовања у Школи. Такође, практичне потребе друштва захтевају иницирају развој примењено, стручно истраживања чији се резултати непосредно користе за унапређење праксе, а самим тим води и унапређењу наставе.

6.5 Знања до којих високошколска установа долази спровођењем одређених научних, истраживачких, уметничких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес.

Знања до којих наставни кадар Школе долази спровођењем одређених научних, истраживачких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес и то како у теоријској настави, тако и у лабораторијским вежбама и стручној пракси.

У складу са мисијом и циљевима Школе, професионални тј. стручни рад је јако истакнут и он се остварује кроз велики број часова експерименталних вежби. Вежбе и стручна пракса се изводе првенствено у оквиру школских лабораторија и радионица (рачунарска учионица, CNC–лабораторија, лабораторија за хемију и биохемију, лабораторија за микробиологију, лабораторија инжењерства намештаја и ентеријера, радионица саобраћајног инжењерства и радионица машинског инжењерства) или у привредним субјектима Пчињског округа. Ради обезбеђивања трајне сарадње између Школе и одговарајућих привредних субјеката, уз обострану корист, Школа је именovala лице – ментора стручне праксе. С обзиром на неповољно пословање привредних субјекатана југу Србијетешко је обезбедити студентима квалитетну праксу. Због смањеног броја привредних субјеката и/или радника, интересовање за пријем студената на стручну праксу или обуку није велико. Ипак, Школа се може похвалити значајним бројем привредних субјеката који је прихватио да студенти Школе у њиховим објектима изводе стручну праксу и део практичних вежби. Најзначајнији привредни субјекти на територији Пчињског округа у којима студенти Школе изводе стручну праксу су: АЛФА – ПЛАМ А.Д., BRITISH AMERICAN TOBACCO VRANJE, БИВОДА, „ДИВА–ДИВАНИ“, Дирекција за изградњу Града Врања, ДУНАВ АУТО Д.О.О. Београд – ДУНАВ ЦЕНТАР Врање, ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ВРАЊЕ, ХИВ А.Д., ХК ПК ЈУМКО, ЈАСЕНОВО ПРОМЕТ, ЈП КОМРАД, ЈП СРБИЈА– ШУМЕ, ЈП ВОДОВОД ВРАЊЕ, КАВИМ ЈЕДИНСТВО, МАШИНОПРОМЕТ Д.О.О., МЕГАЛ, МЕСАРА „ДВА ДРУГАРА“, ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПУТЕВЕ ВРАЊЕ, ПОЉОПРИВРЕДНО САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА Д.О.О., пекара „ЛОКИ КОМЕРЦ“, СИМПО А.Д., SOCIETE GENERALE SRBIJA

(експозитура Врање), ЗДРАВСТВЕНИ ЦЕНТАР „ВРАЊЕ“, ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВРАЊЕ, МЕТЕОРОЛОШКА СТАНИЦА ВРАЊЕ, ВИНАРИЈА „АЛЕКСИЋ“, ЗАВАРИВАЧ и др.

6.6 Високошколска установа подстиче своје запослене да се активно баве научним, истраживачким, уметничким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада.

Школа непрекидно подстиче своје наставнике да се активно баве научним, истраживачким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада. Стручни органи и Наставно–стручно веће Школе стимулишу све наставнике и сараднике да учествују у што већем броју на научним и истраживачким пројектима и студијама, како оних у којима је укључена Школа, тако и на пројектима других академских и стручних институција, у земљи и у иностранству и да објављују резултате свога рада.

С тим у вези, Школа од 2014. године један је од организатора међународних скупова у земљи и иностранству. Школа активно подстиче учешће наставног кадра на стручним скуповима која омогућавају размену теоријског и практичног знања, искуства као и успостављање и/или јачање сарадње са осталим учесницима. Такође, сваке године све је већи број студената који показује заинтересованост за укључивање у научно–стручну делатност и под менторством својих професора, израђује радове и учествује на скуповима. Оваквим активностима наставно особље подстиче заинтересованост студената за науку и истраживања, али и за наставак школовања.

6.7 Високошколска установа обавља издавачку делатност у складу са својим могућностима.

У Школи постоји Комисију за издавачку делатност, која својим предлозима омогућује да се изврши публикавање свих материјала који су потребни као неопходна литература за праћење наставног процеса у Школи. Публиковање литературе и њена израда – штампање, изводи се у оквиру Школе у складу са материјалним и техничким могућностима Школе. На основу овога Школа је донела Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности.

SWOT – анализа

S – (Strength): Предности

1. Активно унапређивање нивоа компетентности и искуства наставника и сарадника у образовном раду. +++
2. Тежња наставног кадра да се искуства из научно–истраживачког и стручног рада примене у настави. ++
3. Усклађивање структуре предмета са потребама у привреди. +++
4. Константно учешће наставника и студената у међународним и домаћим пројектима. ++
5. Подстицање наставног кадра Школе на публикавање резултата истраживања кроз суорганизацију међународних конференција. +++
6. Веома повољна старосна структура наставника и сарадника који се могу бавити научно–истраживачким радом. +++
7. Упућивање студената у научно–истраживачки рад подиже укупни квалитет студирања, а нарочито омогућава способним младим људима да стекну нова искуства, као што су писање научних и стручних радова или учешће у пројектима. ++
8. Већина наставног кадра поседује добро познавање енглеског језика и вештине информационо–комуникационих технологија. ++

W – (Weakness): Слабости

1. Искуство у међународној сарадњи са другим институцијама није развијено до максималног капацитета. ++
2. Запостављање научно–истраживачког рада од стране појединих наставника. ++
3. Неповољна финансијска ситуација ограничава студијска путовања наставника и размену стручних и наставних искустава са колегама из иностранства. +++
4. Недовољан број наставног кадра са искуством у припреми, аплицирању, организацији и руковођењу пројектима. +

О – (Opportunities): Могућности

1. Укључивање већег броја наставника Школе у пројекте Министарства просвете, науке и технолошког развоја. ++
2. Побољшање међународне сарадње кроз активније укључивање у међународне пројекте, фондове и програме (Ерасмус +, Темпус, ...). ++
3. Проширивање сарадње са привредним субјектима у циљу усаглашавања образовног и стручног рада. +++
4. Акредитација нових програма на специјалистичким и мастер струковним студијама. +++
5. Подстицање наставника и сарадника на публикавање резултата истраживања. +++
6. Перманентност стручног истраживања и међународне сарадње. ++

Т – (Threats): Опасности

1. Недовољна мотивисаност наставника за учешће на пројектима. ++
2. Недовољна финансијска средства за истраживачки рад наставника и сарадника, ради публикавања резултата у часописима са SCI–листе. +++
3. Недовољна заинтересованост привредних субјеката за сарадњу са Школом и запошљавањем младих. ++
4. Неповољна привредна ситуација у Пчињском округу онемогућава студенте да се баве истраживањима везаним за најновије технологије. +
5. Слаба могућност запослења у струци након завршене Школе због лошег стања у привреди.+

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 6:

- Обезбедити добар тимски рад наставног кадра са циљем да конкурише, а касније и реализује научно–истраживачке пројекте на националном и међународном нивоу;
- Континуирано пратити квалитет научно–истраживачког и стручног рада;
- Промоција и повећање видљивости резултата научно–истраживачког рада и реализованих пројеката;
- Креирати дугорочну стратегију развоја научно–истраживачког рада у Школи;
- Побољшати услове рада у погледу стручне литературе, сарадње и материјалних услова;
- Унапредити сарадњу са релевантним институцијама у циљу подстицаја нових пројеката и истраживања.

Показатељи и прилози за стандард 6:

Табела 6.1. Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима.

Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства и класификације уметничко–истраживачких резултата.

Табела 6.4. Списак SCI / SSCI – индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период.

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација и уметничких пројеката (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године.

Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.7. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно–научног, односно образовноуметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком и уметничко–истраживачком раду.

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја SCI – индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

[стандарди](#)

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

7.1 Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђују се унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Овај поступак и услови су предмет периодичне провере и усавршавања.

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и периодичном провером квалитета њиховог рада у настави, као и усавршавања. Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) је утврдила јасне услове за избор у звања наставника и сарадника у складу са Законом о високом образовању. Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђени су Статутом Школе и Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника (<https://www.visokaskola.edu.rs>). Избор наставника и сарадника је у надлежности Наставног–стручног већа Школе. Након ступања на снагу новог Закона о високом образовању избор наставника врши се за Уже научне области.

7.2 Високошколска установа се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, односно уметничку и педагошку активност наставника и сарадника.

Приликом избора кандидата у звање наставника и сарадника, Школа посебно вреднује: резултате научног, истраживачког и педагошког рада кандидата. Ангажовање кандидата у развоју наставе и развоју других делатности Школе, резултате педагошког рада кандидата, резултате постигнуте у обезбеђивању научно–наставног подмлатка, као и повезаност образовног рада наставника и сарадника са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.

7.3 Високошколска установа систематски прати, оцењује и подстиче научну, односно уметничку и педагошку активност наставника и сарадника.

Задовољавајући ниво квалитета наставника и сарадника постиже се и перманентним праћењем и подстицањем наставне, научно–истраживачке и стручне активности наставника и сарадника, перманентним подизањем нивоа педагошких и дидактичко–методичких компетентности наставника и сарадника, и подизањем нивоа управљачких и комуникацијских компетентности наставника и сарадника.

7.4 Високошколска установа спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања.

Школа спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, као и различите врсте усавршавања. Адекватним системом награђивања стимулише млади кадар за креативан и плодотворан истраживачки рад.

7.5 Високошколска установа обезбеђује наставницима и сарадницима перманентно усавршавање, путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним скуповима.

Школа обезбеђује наставницима и сарадницима могућност за перманентно научно и стручно усавршавање и напредовање путем: информисања наставника и сарадника о конкурсима за стипендије, информисања наставника и сарадника о научним скуповима у организацији образовних и других институција у земљи и иностранству, обезбеђивања литературе, приступа базама података, библиотечким ресурсима на интернету и другој научној инфраструктури, успостављањем билатералне и мултилатералне сарадње са домаћим и међународним образовним институцијама у циљу размене наставника и сарадника, припреме и реализације заједничких пројеката и друго, одобравања плаћених одсуства ради студијских боравака, специјализација,

учешћа на научним и стручним скуповима у земљи и у иностранству и партиципирања у финансирању научног и стручног усавршавања наставника и сарадника.

7.6 Високошколска установа при избору и унапређењу наставно–научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.

Школа приликом избора и унапређења наставно–научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.

7.7 Високошколска установа при избору и унапређењу наставно–научног, уметничког и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника.

Квалитет наставног кадра проверава се и кроз писане упитнике које анонимно попуњавају студенти. Квалитет педагошког рада наставника и сарадника Школе је на задовољавајућем нивоу, што потврђују резултати анкетирања студената.

Број наставника и сарадника ангажованих у Школи одговара потребама студијских програма које Школа реализује. Укупан број наставника је довољан да покрије укупан број часова наставе на студијским програмима, које установа реализује, тако да наставник остварује просечно годишње 180 часова теоријске наставе, а сарадник 300 часова вежби.

Такође, Школа има потребан број наставника са стеченим научним називом доктора наука на свим студијским програмима.

Квалификације свих наставника и сарадника одговарају образовно–научном пољу и нивоу њихових задужења.

У реализацији наставе на свим студијским програмима: основних струковних студија, специјалистичких струковних студија и мастер струковних студија учествују 31 (тридесетједан) наставник и сарадник, од којих су 20 (двадесет) наставника у радном односу са пуним радним временом, 5 (пет) наставника у допунском радном односу, и 6 (шест) сарадника. Од укупно 20 наставника у радном односу у Школи са научним звањем доктора наука је 15 (петнаест) наставника, са звањем магистра је 4 (четири) наставника, а са звањем специјалиста је 1 (један) наставник. Од 15 наставника са научним звањем доктора наука 10 (десет) су у звању професора струковних студија, 1 (један) је виши предавач, а 4 (четири) су предавачи. Од 6 (шест) сарадника 5 (пет) су у звању асистента и 1 (један) у звању сарадника у настави. Свих 5 (пет) наставника у допунском радном односу су са научним звањем доктора наука, од којих су 2 (два) у звању редовног професора, 2 (два) у звању ванредног професора и 1 (један) у звању вишег предавача.

SWOT – анализа

S – (Strenght): Предности

1. Јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника. +++
2. Строго поштовање Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника. +++
3. Усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање. +++
4. Систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника. ++
5. Дугорочна политика селекције наставничког подмлатка. +++
6. Обезбеђење перманентне едукације и усавршавања. ++
7. Повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди. ++
8. Вредновање педагошких способности. +++
9. Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника. +++
10. Довољан број наставничког кадра. ++
11. Добра комуникација са студентима. +++
12. Дobar тимски рад наставног кадра. ++

W – (Weakness): Слабости

1. Обезбеђење перманентне едукације и усавршавања наставника и сарадника. ++
2. Повезаност образовног рада са радом у привреди (мали број стручњака из привреде). ++
3. Неспремност да се на неусаглашеност реагује због незамерања. ++
4. Незаинтересованост студената. +++
5. Студенти нису у потпуности свесни важности њиховог мишљења у поступку вредновања.+++

O – (Opportunities): Могућности

1. Запошљавање младог кадра и његово усавршавање. ++
2. Додатно стимулисање наставника. +++
3. Обезбеђење перманентне едукације и усавршавања наставника и сарадника. ++
4. Могућности за усавршавање младих сарадника у иностранству. ++
5. Повезивање образовног рада са радом у привреди (укључивање стручњака из привреде у наставни процес). ++

T – (Threats): Опасности

1. Неодговарајућа државна политика у овом сегменту. ++
2. Недостатак стручњака одговарајућег профила (Друмски саобраћај, Инжењерство намештаја и ентеријера (Технологија дрвета)). ++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење Стандарда 7:

- Подстицати унапређење компетенција наставног особља кроз стручно усавршавање;
- Наћи начине да се млађи наставни кадар адекватним системом награђивања стимулише за креативан и плодотворан истраживачки рад;
- Перманентно стручно усавршавање запослених кроз учешће на научним и стручним скуповима, као и контакти и размена искустава и информација са другим домаћим и међународним институцијама;
- Организовање едукације студената у вези са сврхом, поступком и улогом оцењивања педагошког рада наставника и сарадника.

Показатељи и прилози за стандард 7:

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору).

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору).

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника.

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе.

[стандарди](#)

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

8.1 Високошколска установа обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) у потпуности примењује процедуре пријема студената на својих 10 акредитованих студијских програма (7 на основним, 2 на специјалистичким и 1 на мастер струковним студијама) у складу са Законом, Статутом, Правилницима и Одлукама Наставно–стручног већа Школе.

Школа свим потенцијалним студентима – кандидатима за упис на основним струковним студијама (ученицима средњих школа), кандидатима за упис на специјалистичким и мастер струковним студијама, као и већ уписаним студентима – пружа све релевантне информације и податке о школи, студијским програмима и условима студирања. Претходно поменуте информације доступне су у Информатору, на интернет страници Школе (www.visokaskola.edu.rs) и у промотивним материјалима. Такође, одговори на сва питања везана за упис и студирање у Школи могу се добити од референата студентске службе путем телефона, е–mailа или лично.

Једна од најбитнијих активности свих запослених у Школи јесте одређење за стално унапређивање квалитета студената, од момента уписа до дипломирања кроз јасно дефинисане правилнике о начину студирања, вредновању рада студената и студентског организовања. Упис потенцијалних студената обавља се према Правилнику о основним струковним студијама, у коме су дефинисани начин и поступак уписа на основним струковним студијама. Упис студената на специјалистичким и мастер струковним студијама, врши се сходно Правилнику о специјалистичким струковним студијама и Правилнику о мастер струковним студијама. Мерила за утврђивање редоследа кандидата за упис у прву годину на свим нивоима студија регулисани су одредбама заједничког јавног конкурса на нивоу Републике Србије.

Број студената за упис у прву годину студија одређује Влада Републике Србије на бази уписних квота које се дефинишу једном годишње, а садржане су у оквиру заједничког конкурса.

Наставно особље Школе врши промоцију студијских програма посетом средњим школама у Пчињском, Јабланичком и осталим окрузима у нашој земљи, а према распореду обилазака који је дефинисан Оперативним планом обиласка средњих школа. Обиласке реализују наставници Школе и том приликом интересантним презентацијама, промо–филмом, флајерима, постерима и сл., пружају најважније информације о Школи, студијским програмима и активностима које се реализују. Такође, у циљу промоције саме Школе, наставно особље у сарадњи са студентима организује и радионице за ученике средњих школа као и њихов пријем током Дана отворених врата из године у годину.

Потенцијални кандидати, који се одреде за упис на неки од акредитованих студијских програма Школе, пријављују се на Конкурс за упис.

Школа организује бесплатну припремну наставу из математике, хемије и економије, у зависности од одабраног студијског програма на основним струковним студијама.

На сајту Школе, а у оквиру описа студија и студијских програма, налазе се и све информације о студијским програмима на свим нивоима студија. За сваки предмет студијског програма објављена је и детаљна спецификација предмета према последњој акредитацији. Изборне предмете бирају студенти на почетку године.

8.2 При селекцији студената за упис, високошколска установа вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и резултате постигнуте на пријемном испиту, односно испиту за проверу склоности и способности, у складу са законом.

Селекција при упису студената на основним струковним студијама врши се према законској процедури, приликом чега се вреднују резултати постигнути у претходном школовању и резултати постигнути на пријемном испиту, који се обавља у складу са Законом о високом образовању и Статутом Школе.

Пријемни испит кандидати полажу у писменој форми из математике, хемије или економије, у зависности од студијског програма на основним струковним студијама, на који су конкурисали за упис на студије. Након прегледавања тестова формира се прелиминарна ранг листа, а по истеку рокова за жалбе кандидата и разматрања пристиглих, формира се јединствена ранг листа која садржи поене освојене према успеху из претходног школовања и успеху на пријемном испиту.

Упис студената на специјалистичке струковне студије обавља се према општем успеху постигнутом на основним студијама и резултату постигнутом на пријемном испиту. Школа може конкурсом утврдити и друге критеријуме за рангирање кандидата (објављени радови, учешће у пројектима, изуми, патенти и сл.).

Мастер струковне студије може уписати лице које је претходно остварило обим првог степена студија од најмање 180 ЕСПБ бодова. На мастер струковне студије могу се уписати и лица која су завршила студије по прописима који су важили пре доношења Закона о високом образовању под условом да је извршено усаглашавање дипломе ради стицања дипломе основних струковних студија. Редослед кандидата и стицање права на упис на мастер струковне студије у Школи – ранг листа одређује се на основу следећих критеријума: просечна оцена на завршеним основним студијама, односно студијама првог степена – максимално 10 (десет) бодова; уколико је кандидат за упис на мастер струковне студије завршио основне студије у року и у наредној школској години уписује мастер струковне студије, додаје се 1 (један) бод; уколико је кандидат за упис на мастер струковне студије завршио основне студије из исте стручне области као што је мастер студијски програм који уписује, додаје се 1 (један) бод; уколико је кандидат за упис на мастер струковне студије завршио основне студије из истог научног поља као што је мастер студијски програм који уписује, додаје се 1 (један) бод и уколико је кандидат за упис на мастер струковне студије на основним студијама из исте стручне области студијског програма као што је мастер студијски програм који уписује проглашен најбољим студентом, додаје се 1 (један) бод.

8.3 Једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикеп и имовинско стање) загарантовани су, као и могућност студирања за студенте са посебним потребама.

Школа обезбеђује и гарантује једнакост и равноправност студената по свим основама: раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикеп и имовинско стање, али и могућност студирања за студенте са посебним потребама – студенте са инвалидитетом.

Једини критеријум при упису су успех у претходном школовању и резултати на пријемном испиту.

8.4 Високошколска установа развија и унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе.

Високошколска установа развија и унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе у циљу једноставнијег савладавања градива и постизања што бољих резултата на испиту. Праћење наставе на свим нивоима студијама се вреднује одређеним бројем поена у оквиру предиспитних обавеза студената. Осим тога, сваки наставник је дужан да на почетку извођења наставе на предмету, упозна студенте са свим њиховим обавезама, укључујући и присуство настави.

8.5 Студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура.

Оцењивање студената врши се помоћу критеријума, правилима и процедурама датим у Правилнику о провери знања и оцењивању и Правилнику о полагању испита.

Студентима су на почетку наставе у семестру, од стране предметних наставника, презентовани планови рада на предмету са критеријумима оцењивања студената на предметима, броја поена на предиспитним обавезама и завршном испиту. Ове информације налазе се и на школском сајту у оквиру битних информација о предмету.

Током оба семестра школске године, наставници континуирано прате рад студената и истовремено успешност савлађивања наставе на предмету, и вреднује га током извођења наставе. Укупна оцена студента на једном предмету састоји се од оцене коју је студент добио: за предиспитне обавезе и за показано знање на завршном испиту. Вредновање предиспитних обавеза врши се у складу са Законом, Правилником о провери знања и оцењивању и Правилником о полагању испита. Студијским програмом утврђује се сразмера броја поена стечених на предиспитним обавезама и на завршном испиту, при чему предиспитне обавезе учествују са најмање 30, а највише 70 поена. Студент стиче право полагања завршног испита ако је на предиспитним обавезама остварио најмање 30 поена. На мастер струковним студијама испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена. Минималан број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза током наставе је 30, а максималан 60. Полагањем испита студент може максимално да стекне 40 поена. Оцена студента је заснована на укупном броју поена које је студент стекао испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита, а према квалитету стечених знања и вештина.

Процес оцењивања у току наставе обухвата полагање дела испита преко колоквијума, семинарских радова и присутности настави.

8.6 Високошколска установа систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима, а посебно: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету, да ли се прати и оцењује рад студента током наставе, какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени и да ли се оцењује способност студената да примене знање.

Школа систематски анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената. Перманентно се вреднује и прати рад студената током наставе, број стечених поена на предиспитним обавезама и испиту, као и процена способности студента да стечена теоретска знања примени у пракси. Анализа успеха се врши и на седницама Катедри, Колегијума и Наставно–стручног већа.

Методе оцењивања студената и знања која су стекли студенти у току наставног процеса усклађени су са циљевима, садржајем и исходима студијског програма. Усклађеност је предмет повремених анализа на Катедрама студијских програма, а о квалитету студијских програма изјашњавају се и студенти кроз анкетање. Процена квалитета оцењивања студената од стране наставника, врши се анкетањем студената, а резултати се користе за унапређење квалитета студија. У случају ниске пролазности по предметима, студијским програмима и годинама студија, предузимају се корективне мере обављањем разговора са предметним наставником.

8.7 Методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно–научног процеса усклађене су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма.

Методе оцењивања студената и знања која су стекли студенти у току наставног процеса усклађени су са циљевима, садржајем и исходима акредитованих студијских програма на основним, специјалистичким и мастер струковним студијама. Усклађеност је предмет повремених анализа на Катедрама студијских програма, а о квалитету студијских програма изјашњавају се и студенти кроз анкетање. Процена квалитета оцењивања студената од стране наставника, врши се анкетањем студената, а резултати се користе за унапређење квалитета студија. У случају ниске пролазности по предметима, студијским програмима и годинама студија, предузимају се корективне мере обављањем разговора са предметним наставником.

На крају сваког семестра предметни наставници предају Помоћнику директора за наставу Извештаје о успеху студената на предиспитном оцењивању по наставним предметима. Такође, након спроведеног завршног испита, предметни наставници предају студентској служби Записнике о полагању испита. У Записнику о полагању испита уносе се подаци о излазности и пролазности студената, просечној оцени и броју излазака на завршном испиту. После реализације свих испитних рокова у школској години, предметни наставници предају Помоћнику директора за наставу Извештаје о оцени студената. На основу Записника о полагању испита, и свих наведених Извештаја, Помоћник директора за самоevaluацију израђује Извештај о пролазности студената.

8.8 Високошколска установа обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту).

Активностима Школе дефинисано је професионално, објективно и непристрасно понашање наставника током оцењивања студената, њихова етичност и коректан однос према студенту. Запослени у Школи свесни су одговорности коју имају према студентима, као људи који им преносе стручна, научна и животна знања и искуства, а такође, они промовишу једнакост и равноправност свих студената без изузетака. Дискриминација студената по било ком основу је елиминисана активностима Школе. Такође, наставници утичу и на подизање свести о значају активног студирања, укључивањем у различите едукативне ненаставне активности и пројекте које им повећавају могућност за савладавање градива.

8.9 Високошколска установа систематично прати и проверава оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду.

Школа систематски прати и проверава оцењивање студената анализирајући статистичке извештаје по предметима, студијским програмима и годинама студија. На основу добијених података, уколико су уочене неправилности, предузимају се корективне мере.

8.10 Високошколска установа систематично прати и проверава пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању.

Школа анализира податке о пролазности студената по предметима, годинама студија и предузима корективне мере. Анализе успеха, на основу података добијених од студентске службе, врше се после сваког испитног рока, на Катедрама студијских програма да би се уочене неправилности исправиле.

8.11 Високошколска установа омогућава студентима одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са законом.

Школа омогућава студентима организовање и деловање путем Студентског парламента. Студенти су заступљени у организовању и одлучивању у Школи кроз учешће својих представника у: Савету Школе, Комисији за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услове рада у Школи и Комисији за издавачку делатност. Ово деловање студената у свим важнијим сегментима рада Школе је усклађено са Законом о високом образовању.

Рад студентске службе прилагођен је потребама студената и објављен је на огласној табли и сајту школе. Такође, на сва питања у вези студија на Школи заинтересовани одговоре могу добити телефонским путем или преко е-mailа школе.

Коришћење библиотеке и школске скриптарнице такође је усклађено са потребама студената. Такође, студентима је у библиотеци поред релевантне литературе омогућен и приступ научним часописима и књигама (преко Kobson сервиса). Финансијским планом се планирају средства за издавање уџбеника и куповину стручне литературе за библиотеку. Наставници у складу са Правилником о уџбеницима и издавачкој делатности припремају наставни материјал (уџбенике, практикуме, збирке задатака и сл.).

Мишљење студента о квалитету уџбеника и снабдевености потребном литературом прибавља се сваке школске године студентском анкетом за сваки предмет.

У оквиру Школе постоји Интернет сала, доступна студентима током целог дана, у којој студенти могу да користе интернет и друге потребне програме за израду семинарских и графичких радова. Такође, студенти се у време пауза између предавања могу рекреирати играјући стони тенис.

У оквиру пројеката IPA пројекта („To BOND entrepreneurial learning with primary and secondary schools and universities with the aim of curricula enhancement and entrepreneurial competences improvement for the purpose of facilitating employment of young people”, INTERREG-IPA CROSS-BORDER COOPERATION BULGARIA-SERBIA PROGRAMME Call for Proposals No. 2014TC16I5CB007-1, за период 2017.-2018.) и Erasmus+ пројекта (ERASMUS+ KA107 пројекат – Higher education student and staff mobility between Programme and Partner countries, Id. obrazca KA107

– C16A9D89, period 01.06.2018. – 30.09.2019., partner: Higher Vocational College – Wood Tehnology Scholl in Maribor, Slovenia), студенти Школе су били активни учесници пројеката у циљу размене искустава са својим колегама и упознавања са европским начином образовања и културом.

Поједини студенти су предвођени наставницима Школе као менторима, последњих година презентовали своје радове на међународним конференцијама:

- International Scientific Conference “The Power of Knowledge”, 07–09 October 2016, Agia Triada, Greece;
- International Scientific Conference “Knowledge in practice”, 15–17. December 2017., Bansko, Bulgaria.
- International Scientific Conference “Knowledge in practice”, 14–16 December 2018, Bansko, Bulgaria;

У оквиру Међународног програма „Еко школе / Еко факултети“ студенти Школе заједно са својим наставницима активно учествују у реализацији активности на програму. Студентима је омогућено да предметне наставнике контактирају путем електронске поште, као и у терминима предвиђеним за консултације.

SWOT – анализа

S – (Strenght): Предности

1. Процедура пријема студената јасно је дефинисана Конкурсом у складу са Законом о високом образовању и општим актима Школе. +++
2. Вишегодишње искуство Комисије за пријем документације приликом пријаве на Конкурс. ++
3. Организовање бесплатне припремне наставе за полагање пријемних испита. +++
4. Поштовање равноправности студената укључујући студенте са посебним потребама и студенте националних мањина који могу бити врло успешни у пословима за које их Школа оспособљава. +++
5. Рад са студентима и њихово укључивање у реализацију пројеката и организација конференција међународног карактера (Еко–школа, Erasmus +, ...). +++
6. Доступност информација о студијама преко студентске службе, школског сајта, Информатора, наставника и сарадника путем електронске поште и у директној комуникацији. ++
7. Благовремено информисање средњошколаца о студијским програмима и правилима студирања путем веб сајта, презентовање студијских програма Школе у средњим школама које су одабране као циљна група за селекцију студената. +++
8. Процедура и критеријум оцењивања дефинисан је за сваки предмет понаособ. Јавна доступност свих релевантних информација на сајту Школе. ++
9. Методе оцењивања усклађене су са исходима студијских програма. ++
10. Формирање културе вредновања рада наставника од стране студената што има обостран позитиван ефекат. ++
11. Анализа пролазности студената се врши редовно (једном годишње). +++
12. Законом о високом образовању и Статутом Школе регулисан је рад и деловање Студентског парламента. +++

W – (Weakness): Слабости

1. Недовољна припремљеност средњошколаца на упису и слабо предзнање из базичних предмета. +++
2. Недовољна заинтересованост студената за унапређење наставног процеса. ++
3. Недостатак општих информација потенцијалној студентској популацији о студирању у складу са Законом о високом образовању. +
4. Студенти са посебним потребама немају максимално обезбеђене услове. ++
5. Неблаговремено ажурирање информација о успеху студената, на сајту Школе од стране појединих наставника. ++
6. Опасност од спуштања критеријума у циљу повећања пролазности на појединим предметима. +++

O – (Opportunities): Могућности

1. Благовремена презентација Школе у средњим школама. +++
2. Побољшање услова за студенте са посебним потребама. ++
3. Повезивање са већим бројем сродних стручних колеца у иностранству чиме би се обезбедила мобилност већег броја студената. +++
4. Наставак школовања на специјалистичким и мастер струковним студијама акредитиваном на нашој високошколској установи. +++
5. Побољшање ефикасности студирања упућивањем на актуелне теме. +++
6. Компетенције стечене кроз исходе учења на одговарајућим предметима за примену знања у пракси. ++
7. Бољи маркетинг за бесплатну припремну наставу како у медијима, путем промо–филма, тако и на сајту Школе. +++

T – (Threats): Опасности

1. Слаба заинтересованост студената о процедури пријема. ++
2. Негативан утицај социјалне и економске ситуације на обезбеђивање услова за квалитетно студирање. +++
3. Смањена могућност запошљавања. ++
4. Опште снижавање критеријума оцењивања. +++
5. Недовољна свест студената за показивање иницијативе. +++
6. Недовољан ниво предзнања које студенти доносе из средњих школа. ++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 8:

- Побољшање нивоа комуникације на релацији професори – студенти;
- Увођење ригорознијих мера за смањивање преписивања;
- Побољшање ефикасности студирања;
- Укључивање студената у наставни процес;
- Континуирано обезбеђивање атрактивне стручне праксе са могућношћу запошљавања у престижним компанијама у округу;
- Значајно развијање модела сарадње са привредом и другим релевантним субјектима у циљу обезбеђивања стипендија за студенте који имају изузетне резултате и квалитет, али слабије финансијске могућности;
- Креирање наставног процеса кроз тимски рад студената, увођењем студената у пројекте и програме.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години.

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09.) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма.

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37–60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија.

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената.

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању.

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општинских аката.

9.1 Високошколска установа обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) већ годинама уназад труди се да обезбеди квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса утврђивањем стандарда квалитета и поступака за обезбеђење квалитета. Школа обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време.

9.2 Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима, који су унапред познати и објављени.

У складу са Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи (у даљем тексту: Правилник о самовредновању) настава је покривена одговарајућим уџбеницима и помоћним наставним материјалима, који су објављени у складу са школским календаром и у потребној количини. Захваљујући доброј техничкој опремљености, део литературе Школа обезбеђује издавањем уџбеника и свог потребног наставног и испитног материјала. Сву литературу неопходну за савлађивање градива, пре свега уџбенике студенти могу купити у Скриптарници Школе.

9.3 Високошколска установа доноси општи акт о уџбеницима. У складу са тим општим актом, установа систематично прати, оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова); уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.

Богата издавачка делатност Школе ближе је регулисана Правилником о уџбеницима и издавачкој делатности. Комисија за издавачку делатност у складу са Правилником о уџбеницима и издавачкој делатности предлаже наслове које потом издаје Школа. То су уџбеници, помоћни уџбеници, практикуми и скрипте који се штампају у просторијама Школе на основу усвојеног Издавачког плана за сваку школску годину. Издавачки план за сваку школску годину усваја Наставно–стручно веће Школе на предлог Комисије за издавачку делатност. Потом се сва одобрена литература штампа такође на предлог Комисије за издавачку делатност, али након доношења Одлуке о одобрењу рукописа за штампу од стране Директора Школе. За сваки наслов тираж предлаже Комисија за издавачку делатност.

У Школи у претходном трогодишњем (2016., 2017. и 2018.год.) периоду штампане се следеће публикације:

1. Уџбеника	18	у укупном тиражу од	276 примерака
2. Скрипти	32	у укупном тиражу од	166 примерака
3. Помоћних уџбеника	4	у укупном тиражу од	976 примерака
4. Практикума	15	у укупном тиражу од	560 примерака
5. Збирки	8	у укупном тиражу од	230 примерака

Стил и обим обавезне литературе усклађен је са коефицијентом оптерећења студената у савлађивању наставне материје на том предмету, мерен ЕСПБ, у односу на укупно ангажовање студента у савлађивању градива из осталих предмета на истој години студија. Списак литературе на сваком од предмета садржан је у плану рада (силабусу).

Школа је предвидела јасне стандарде квалитета у погледу садржине, структуре и стила уџбеника (чл. 5. и 6. Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности): уџбеници морају бити актуелни и да прате савремена достигнућа науке и струке, логично структурирани, писани академским и неутралним стилем. Текст уџбеника треба да буде јасан, а наставна материја разумљива како би просечан студент могао лако и брзо да је савлада. Кад су у питању уџбеници које издаје Школа, и ту су дефинисана стриктна правила о њиховој структури и графичком изгледу.

Школа обезбеђује квалитет литературе доследном применом правила о рецензирању уџбеника и правила о садржини, структури, стилу и обиму уџбеника, као и контролом квалитета уџбеника путем анкетаирања студената. Та правила којима се обезбеђује квалитет уџбеника садржана су у Правилнику о уџбеницима и издавачкој делатности.

Важан је начин вредновања квалитета уџбеника и библиотечког фонда путем анкетаирања студената. Студенти у анонимној анкети периодично оцењују квалитет библиотечког фонда и квалитет уџбеника и изражавају своје мишљење о томе да ли наставници поштују правила у погледу обима литературе. Извештај о резултатима студентског анкетаирања предмет је разматрања на седницама Катедри студијских програма и Наставног–стручног већа.

9.4 Високошколска установа обезбеђује студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица, као и опремом за рад.

Школа је обезбедила студентима Библиотеку са фондом од 3.770 библиографских јединица на српском језику и на страним језицима.

Библиотека представља важну истраживачко–развојну јединицу, и од користи је не само студентима, наставницима и сарадницима наше Школе, него и стручњацима из других установа у Граду и Пчињском округу.

9.5 Високошколска установа систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда.

Комисија за издавачку делатност на предлог наставника Школе набавља нове наслове, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда и стара се да сви предмети буду покривени одговарајућом литературом.

9.6 Високошколска установа обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему.

Поред 5 рачунара који се налазе у Интернет сали, студентима је на располагању и 32 рачунара најновије генерације у информатичким лабораторијама/учионицама, као и један у просторији Студентског парламента.

У кабинетима наставника и сарадника је распоређено 6 рачунара, у салама за предавања 8, у стручним службама 11 рачунара, и у студентском парламенту је 1 рачунар. Школа поседује 37 лаптоп рачунара који су на располагању наставном особљу, студентима и стручним службама.

За послове одржавање информационог система Школе ангажована је СЗТР “Вељко”, која одржава опрему, стара се о локалној мрежи и веб презентацији Школе.

Амфитеатар и све учионице Школе опремљени су неопходним аудио–визуелним средствима за извођење савремене наставе, а на свим рачунарима користе се актуелни рачунарски програми. Рачунарска и комуникациона инфраструктура и опрема редовно се одржавају и осавремењавају. Такође, Школа обезбеђује несметано функционисање локалне рачунарске мреже.

9.7 Број запослених у библиотеци и пратећим службама, као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга.

У Библиотеци је запослена једна особа, виши стручно–технички сарадник за рад у библиотеци са вишом стручном спремом, мотивисана условима и спремна за рад са студентима и пружање помоћи када је проналажење литературе у питању.

9.8 Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.

Анализа резултата анкетаирања студената, наставника и сарадника показује да су они, као корисници Библиотеке, задовољни условима рада у читаоници, доступношћу литературе, као и да немају примедбе на радно време библиотеке и рад њеног особља. Студенти су, такође, веома позитивно оценили и степен доступности рачунара и интернета, као и рад особља.

9.9 Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и рачунском центру.

Коришћење библиотечког фонда и рачунарске опреме регулисано је Статутом Школе и Стратегијом обезбеђења квалитета. Свим студентима је омогућено позајмљивање књига из Библиотеке уз подношење индекса на увид. Такође, је свим студентима омогућено да буду чланови библиотеке.

9.10 Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружиле адекватне услове за рад. Коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђен је најмање 12 часова дневно.

Просторије намењене за смештај библиотечког фонда тј. Библиотека Школе и Интернет сала налазе се у приземљу зграде и опремљене су у складу са савременим стандардима. У саставу Библиотеке је и читаоница, која је такође у сваком тренутку на располагању како студентима, тако и наставницима Школе.

Библиотека ради сваког радног дана, као и Интернет сала. У Интернет сали студентима је на располагању 5 рачунара најновије генерације.

SWOT анализа

S – (Strength): Предности

1. Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему. ++
2. Покривеност предмета уџбеницима и училима. ++
3. Структура и обим библиотечког фонда. ++
4. Постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа). ++
5. Број и стручна спрема запослених у библиотеци и другим релевантним службама. ++
6. Услови за рад (простор, опрема, радно време). +++
7. Дуга издавачка традиција школе. +

W – (Weakness): Слабости

1. Непотпуна софтверска подршка. ++
2. Слаба израда уџбеника од стране запослених. ++
3. Недовољна информатичка обученост студената. ++
4. Застарелост Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности. +++

O – (Opportunities): Могућности

1. Повећање и осавремењивање фонда библиотеке. +++
2. Израда новог Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности. +++
3. Увођење информационе опреме за осавремењивање логистике. +++
4. Проширење простора за читаоницу. ++

T – (Threats): Опасности

1. Ограничена буџетска средства за проширење библиотечког фонда. ++
2. Недостатак финансијских средстава. +++
3. Незаинтересованост наставника за писање уџбеника. ++
4. Незаинтересованост студената за коришћење информатичких ресурса. +++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 9:

- Мотивисање наставника да припремају што више едукативног материјала у електронском облику (видео–презентације, модели тестова, задаци за решавање, изводи из књига и сл.) и учине их доступним студентима преко сајта Школе;
- Обезбеђивање извесног броја наслова стручне литературе новијег датума из појединих научних дисциплина у циљу повећања и осавремењивања књижног фонда;
- Повећање броја образовних и других установа и организација са којима би Школа вршила размену публикација;
- Подстицање наставника и сарадника да у комуникацији са студентима у већој мери користе савремену комуникациону технологију, укључујући и развијање web форума.

Показатељи и прилози за стандард 9:

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи.

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса.

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима).

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи.

[стандарди](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

10.1 Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању високошколском установом су утврђени општим актом високошколске установе у складу са законом.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) је Статутом и општим актима Школе, у складу са законом, установила органе управљања и пословођења, као и стручне органе, и детаљно је регулисала њихову надлежност и одговорност у организацији и управљању Школе. Према члану 26. Статута Школе, орган управљања је Савет, орган пословођења је Директор. Стручни органи школе су дефинисани чланом 56. Статута Школе и то су: Наставно–стручно веће, Катедре студијских програма, Колегијум и Комисија за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и рада у Школи. Остваривање права и заштита интереса студената у надлежности је Студентског парламента, чији је рад регулисан Статутом Студентског парламента.

Савет Школе бира Директора из реда професора струковних студија на мандат од три године. Директор руководи радом и пословањем Школе. Између осталих права, обавеза и одговорности, Директор одговара за остваривање образовно–научне делатности Школе и организацију наставе на Школи; стара се о законитости рада и пословања Школе, предлаже Савету и Наставно–стручном већу Школе опште акте, у складу са законом и Статутом; стара се о информисаности запослених и студената о питањима од значаја за њихов положај у Школи; одлучује о захтевима студената у оквиру својих овлашћења и обавља друге послове предвиђене законом, Статутом и другим општим актима. Школа има два помоћника Директора из реда наставника, и то: Помоћника директора за наставу и Помоћника директора са самовредновању. Савет Школе је орган управљања Школе. Савет има 17 чланова и њега чине представници из реда запослених у настави у Школи, представници из реда запослених ван наставе, представници оснивача и представници студената. Савет Школе одлучује о коришћењу средстава факултета, доноси годишњи програм рада и план развоја, усваја финансијски план, годишњи обрачун и извештај о пословању, доноси опште акте и обавља друге послове утврђене законом и општим актима.

Наставно–стручно веће чине сви наставници и сарадници који су у Школи у радном односу, са пуним радним временом и представници студената из редова Студентског парламента. Наставно–стручно веће Школе одлучује о питањима од интереса за реализацију наставе, научно–истраживачког, иновационог и уметничког рада, о осигурању квалитета наставе, о реформи студијских програма и ефикасности студирања.

10.2 Структура, организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола су утврђени општим актом високошколске установе, у складу са законом.

Организација Школе утврђена је у складу са Законом, уз максимално уважавање принципа функционалности, целисходности и рационалности. Школу чине три организационе јединице: Наставно–образовна јединица, Истраживачко–развојна јединица и Секретаријат. Наставно–образовну јединицу чине Катедре студијских програма: Машинско инжењерство, Инжењерство намештаја и ентеријера, Прехрамбена технологија, Производна економија, Друмски саобраћај, Заштита животне средине, Предузетнички менаџмент, Специјалистичке струковних студија Саобраћајно инжењерство – Друмски саобраћај и Специјалистичке струковне студије Инжењерски менаџмент. Истраживачко–развојна јединица обавља послове израде пројеката, истраживања и консултантских услуга у оквиру регистрованих делатности Школе које обављају стручни тимови које чине запослени, а по потреби могу бити ангажована и стручна лица из реда запослених код других послодаваца или незапослена лица. Секретаријат који чине запослени у ваннастави обавља правне, кадровске, опште послове, послове за потребе студија, послове јавних набавки и техничке послове.

Број ненаставног особља и степен њихове стручности у складу су са стандардима за акредитацију. Истовремено, ненаставно особље је квалификовано и компетентно и својим радом успешно пружа подршку квалитетној реализацији студијских програма и обављању истраживачко–развојној делатности Школе. Секретаријат је задужен за обављање административних, стручних и техничких послова. Секретаријатом руководи Секретар Школе. Секретаријат се стара о правним, кадровским и административним пословима, финансијским и рачуноводственим пословима, пословима везаним за наставу и студентска питања, послове информационо–комуникационе подршке, библиотечким пословима, пословима инвестиционог и техничког одржавања и пословима безбедности и заштите. Секретаријата обавља и друге послове који спадају у делокруг његовог рада у складу са законом, Статутом и одлукама директора.

Правилником о организацији и систематизацији радних места у Школи дефинисана су сва радна места у Школи и описане су дужности и одговорности за свако радно место. Поменути правилником дат је детаљан опис послова за свако радно место, са стандардизацијом процедура у обављању посла, одговорност сваког радника на радном месту у служби, обавезу поступања по налогу надређеног радника или органа, која је у вези са описом радног места, поступање по налогу којим се прекорачују обавезе утврђене описом радног места, процедура ангажовања ненаставног радника из једне службе за краткорочно обављање послова у другој служби и недопуштена понашања радника у служби, којима се ремети радна дисциплина, не испуњава радна обавеза или се радна обавеза испуњава испод утврђених стандарда квалитета, за свако радно место у служби. На тај начин стандардизован је рад запослених у службама, дефинисан је очекивани ниво квалитета рада и предвиђене су мере за обезбеђење предвиђеног нивоа квалитета рада.

10.3 Високошколска установа систематски прати и оцењује организацију и управљање високошколском устаномом и предузима мере за њихово унапређење.

Школа перманентно осавремењава процес рада у службама, увођењем нових информационих технологија и процедура, што изискује стално усавршавање и образовање наставног и ненаставног особља. Сагласно томе, Школа организује семинаре, разне видове обуке, у складу са потребама запослених, који су високо мотивисани да унапређују своје професионалне компетенције.

Субјект обезбеђења квалитета је Комисија за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и рада у Школи, и радна тела која се образују према потреби.

Предвиђене су корективне мере за отклањање узрока некавалитетног рада запослених у службама (надзор над радом запосленог, мере због повреде радне дужности и радне дисциплине, и сл.), као и начин њихове примене.

10.4 Високошколска установа систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада; посебно прати и оцењује њихов однос према студентима и мотивацију у раду са студентима.

Школа је обезбедила редовно и систематско праћење, контролу и оцењивање рада органа пословођења и ненаставних радника, при чему је посебна пажња посвећена праћењу и оцењивању њиховог односа према студентима и мотивацији у раду са студентима.

Контролу квалитета рада ненаставних радника врше секретар Школе. Правила о мерама за побољшање квалитета, укључујући и дисциплинске мере, садржана су у Уговорима о раду и доследно се примењују.

Рад органа пословођења и служби Школе оцењују студенти Школе путем анонимног анкетања које се спроводи. Резултати анкетања студената показали су да су студенти задовољни радом Школских служби.

Школа прати и оцењује организацију и управљање високошколском устаномом. Сваког семестра се спроводе студентске анкете којима се вреднује рад органа пословођења (директора) и ненаставног особља која је у непосредном конаткту са студентима (студентска служба, финнснскијска служба, библиотека и информатичка служба). Такође, орган пословођења Школе у сарадњи са Студентским парламентом Школе спроводи мере за унапређивања квалитета рад, као и мотивационе мере према запосленим у Служби за студентска питања који најнепосредније раде са студентима.

10.5 Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се општим актом високошколске установе и доступни су јавности.

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се Правилником о организацији и систематизацији радних места у Школи, Уговором о раду, у складу са Законом о раду. Ради заснивања радног односа са ненаставним особљем, Школа је утврдила прецизне критеријуме за пријем. Ради пријема најквалитетнијих кадрова, Школа објављује оглас, а за спровођење процеса избора кандидата пријављених на оглас, одговоран је Директор. Након спроведене конкурсне процедуре, Директор Школе закључује уговоре о раду са изабраним кандидатом. Сваки запослени у Школи има свој персонални досије, у који се уписују подаци о квалификацијама и компетенцијама запосленог, о напредовању, евентуалним дисциплинским мерама, и др.

10.6 Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и заинтересованих субјеката.

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља доступни су оцени кроз анкете које Школа спроводи сваке године: анкете за бруцоше (једном годишње), анкете за студенате (два пута годишње), анкете за дипломиране студенте (једном годишње) и анкете за послодавце (једном годишње).

10.7 Високошколска установа обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију.

Број ненаставних радника, степен њихове стручности у складу су са стандардима за акредитацију. Ненаставно особље Школе квалификовано је и компетентно и својим радом успешно пружа подршку квалитетној реализацији студијских програма и обављању научно-истраживачке и осталих делатности Школе.

10.8 Установа обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану.

Школа перманентно осавремењава процес рада у службама, увођењем нових информационих технологија и процедура, што изискује стално усавршавање и образовање наставног и ненаставног особља. Сагласно томе, Школа организује семинаре, разне видове обуке, у складу са потребама запослених, који су високо мотивисани да унапређују своје професионалне компетенције.

SWOT анализа

S – (Strength): Предности

1. Статутом Школе јасно су дефинисане надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа Школе. +++
2. Статутом и Правилником о организацији и систематизацији радних места у Школи јасно је дефинисана организациона структура Школе. +++
3. Годишњим анкетама у складу са Правилником о самовредновању и оцени квалитета студијских програма, наставе и услова рада врши се праћење и оцењивање квалитета управљања Школом, рада стручних служби и ненаставног особља и предлажу се мере за унапређење квалитета. +++
4. Добра опремљеност техничким средствима у складу са пословима који се обављају. ++

W – (Weakness): Слабости

1. Недостатак софтвера у студентској служби ради ефикаснијег рада са студентима и савременије обраде података. ++
2. Систематско праћење квалитета обухвата мали број метода. ++
3. Недовољно едуковано ненаставно особље о организационим структурама других високошколских институција и начину њиховог рада. ++

O – (Opportunities): Могућности

1. Израда софтвера за рад студентске службе. +++
2. Едукација ненаставног особља ради остваривања бољег контакта са студентима. ++

3. Организовати размену искуства са запосленима у стручним службама других високошколских институција. ++
4. Увођење нових метода рада за систематско оцењивање квалитета рада стручних служби и квалитета управљања. ++

T – (Threats): Опасности

1. Недовољна информисаност студентске службе о статусу дипломираних студената тј. недостатак повратних информација. ++
2. Стручно и информатичко „застаревање“ наставног особља Школе. +
3. Недовољно интересовање за имплементацију корективних мера донетих у поступку праћења квалитета. ++
4. Долазак необавештених студената који отежавају рад стручних служби. ++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 10:

- Перманентно пратити и евалуирати примену поступака за обезбеђење квалитета управљања и наставне подршке, предвиђених Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада и другим општим актима, и ако је потребно, усавршавати их и даље развијати;
- Побољшати услове рада наставних радника обезбеђивањем адекватног простора, набавком савремених средстава за рад и побољшањем техничких услова рада;
- Вршити систематску проверу ефикасности организационе структуре која је дефинисана општим актима Школе и по потреби је мењати;
- Унапредити професионалне компетенције наставних радника, укључујући и обуку у области комуникације, стандарда професионалног понашања и мирног решавања сукоба, као и на стварању већег простора за иницијативе и идеје запослених и изражавање и уважавање мишљења наставних радника;
- Израда софтвера за рад студентске службе.

Показатељи и прилози за стандард 10:

[Табела 10.1.](#) Број наставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица.

[Прилог 10.1.](#) Шематска организациона структура високошколске установе.

[Прилог 10.2.](#) Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби.

[стандарди](#)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

11.1 Високошколска установа поседује примерене просторне капацитете: учионице, кабинете, библиотеку, читаоницу и слично за квалитетно обављање своје делатности.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту Школа), смештена у улици Филипа Филиповића бр. 20 у Врању, располаже са површином простора од 2 150,74 m² и то:

- Амфитеатар, површине 132,56 m² са 165 места;
- 8 учионице, укупне површине 461,54 m², са 470 места;
- 2 лабораторије, укупне површине 67,22 m², са 45 радних места;
- 2 компјутерске лабораторије, укупне површине 88,01 m² са 40 радних места;
- 4 радионице, укупне површине 290,78 m², са 130 радних места;
- Библиотека, површине 7,12 m², са 1 местом;
- Читаоница, површине 20 m², са 10 места;
- Сала, површине 44,36 m², са 30 места;
- Интернет сала, површине 13,38 m², са 10 места;
- 7 кабинета за наставнике, укупне површине 131,48 m², са 26 радних места;
- Студентска служба, укупне површине 42,47 m², са 3 радних места;
- Секретаријат, укупне површине 102,11 m², са 6 радних места;
- Студентски парламент, површине 6,26 m², са 2 радних места.
- Остали простор, површине 743,45 m².

С обзиром на максимални број студената на акредитованим студијским програмима, првог и другог степена студија, који износи 662 (570 на основним, 60 на специјалистичким и 32 на мастер струковним студијама), наведени простор омогућава несметано извођење наставе у Школи (овим је испуњен стандард за неопходних 2 m² по студенту који је прописан од стране Националног савета за високо образовање за рад у две смене: 2 150,74 m² / 662 студената = што износи 3,25m²/студенту.

Иако Школа задовољава стандарде квалитета у погледу простора, који су дефинисани правилима о акредитацији, постоји потреба да се просторни капацитети ентеријерски додатно опреме.

11.2 Високошколска установа поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија.

Школа располаже одговарајућом техничком опремом за савремено извођење наставе, у складу са потребама студијских програма на оба нивоа студија. Целокупна опрема је безбедна за рад и извођење наставе у складу са здравственим и сигурносним стандардима, о чему су студенти посебно обавештени преко упутства за коришћење. Поступак одржавања опреме је дефинисан одговарајућим документима.

Све просторије за извођење наставе опремљене су видео пројекторима, рачунарима и осталом потребном техничком подршком ради савременог извођења наставе, у складу са специфичностима студијских програма.

Школа располаже са укупно 63 савремена рачунара, 37 лап-топ рачунара, 2 сервера, 14 видео пројектора, 13 ласерских штампача, 8 мултифункционалних ласер штампача, једним фотокопир апаратом/штампачем, 3 фотокопир апарата, једним ласерским колор штампачем, 4 скенера и осталом пратећом опремом.

Укупно 38 рачунара намењено је студентима. Сваки наставник и сарадник добио је на коришћење лап-топ рачунар. Службе су опремљене одговарајућим техничким средствима и компјутерском опремом и у раду користе адекватне софтвере.

11.3 Високошколска установа континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената.

Школа редовно и квалитетно одржава простор и опрему неопходну за несметано обављање своје делатности. ВШПСС, ради обезбеђења несметаног функционисања информатичке и друге опреме, развија процедуре за њихово редовно одржавање и редовно сервисирање. Посебним поступцима Школа врши осавремењивање опреме према плановима набавке опреме, у складу са финансијским планом и реалним могућностима. Расположиви простор и опрема обезбеђују квалитетно извођење наставе у складу са потребама студијског програма на студијама првог и другог степена.

Квалитет простора и опреме обезбеђује се: праћењем и усклађивањем просторних капацитета и опреме са потребама наставног процеса, имајући у виду број студената и стандарде предвиђене правилима о акредитацији; контролом квалитета простора и опреме путем анкетања студената; доследном применом законских правила и утврђених процедура набавке ствари, опреме и потрошног материјала; предузимањем корективних мера у случају пропуста у раду; праћењем и контролом квалитета рада на одржавању опреме и хигијене, и предузимањем корективних мера у циљу ефикаснијег обављања послова на одржавању опреме.

Стратегија Школе иде у правцу обезбеђивања финансијских и техничких услова, којима би се обезбедило квалитетно извођење наставе и задовољила потреба запослених и студената за савременим информатичким средствима.

11.4 Високошколска установа свим запосленим и студентима обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.

Студентима и запосленима у Школи је обезбеђен несметан приступ свим информацијама у погледу студија, које се редовно објављују на интернет страници Школе (www.visokaskola.edu.rs). Студентима је доступан интернет, библиотечка база Школе и наставни материјали у електронском облику.

11.5 Високошколска установа у свом саставу поседује најмање једну просторију опремљену савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала).

Школа је студентима обезбедила Интернет салу и просторију Студентског парламента, које су опремљене савременим техничким и осталим уређајима, који им омогућају рад на рачунарима, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала.

Анкетирање студената показало је да су задовољни квалитетом простора и опреме, изражавајући истовремено и захтев да квалитет ових ресурса буде још бољи.

SWOT анализа

S – (Strenght): Предности

1. Велика површина (2150,74 m²) за извођење теоријске, лабораторијске и практичне наставе.+++
2. Свака учионица поседује рачунар са припадајућом аудио–видео технологијом. +++
3. Школа је сваком наставнику обезбедила лап–топ у циљу осавремењивања наставног процеса. +++
4. Лабораторије за Друмски саобраћај и Инжењерство намештаја и ентеријера су опремљене савременим уређајима, опремом и машинама. +++
5. CNC лабораторија је опремљена лабораторијском CNC глодалицом са припадајућим софтвером и рачунарима за извођење лабораторијских вежби. +++
6. Микробиолошка и хемијска–биохемијска лабораторија су опремљене савременим уређајима и апаратима за извођења лабораторијских вежби и огледа. +++

W – (Weakness): Слабости

1. Део простора Школе је без централног грејања, тако да загрејаност просторија није уједначена. +++
2. Мала површина Интернет сале од 13,38 м² са капацитетом за 10 студената. ++
3. Мала површина просторије Студентског парламента од 6,26 м² за 2 студента. ++
4. Недостатак простора за Студентски клуб. +++

O – (Opportunities): Могућности

1. Осавремењивање учионица, лабораторија и радионица, уз потенцијалну помоћ Министарства просвете, пројеката ЕУ или донатора. ++
2. Финансијска помоћ Министарства просвете, пројеката ЕУ, локалне самоуправе или потенцијалних донатора за увођење централног грејања у Школи. +++
3. Повећање простора за Интернет салу. ++
4. Повећање површине просторије Студентског парламента. +++
5. Обезбеђење простора за Студентски клуб. ++

T – (Threats): Опасности

1. Амортизованост зграда и просторија. ++
2. Недостатак финансија за реконструкцију зграда и увођење централног грејања у део школе који је без централног грејања. ++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 11:

- Континуирано побољшање квалитета простора и опреме;
- Адаптација и опремање учионица, лабораторија и радионица;
- Увођење централног грејања у делу Школе без централног грејања;
- Повећање простора за Интернет клуб;
- Повећање површине просторије Студентског парламента;
- Обезбеђење простора за Студентски клуб;
- Донирање застареле опреме.

Показатељи и прилози за стандард 11:

[Табела 11.1.](#) Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе).

[Табела 11.2.](#) Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду.

[Табела 11.3.](#) Наставно–научне и стручне базе.

[стандарди](#)

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

12.1 Високошколска установа има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно–научног процеса, научно–истраживачких пројеката, уметничких и професионалних активности.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно–научног процеса, пројеката, уметничких и професионалних активности. Квалитет финансирања Школе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

12.2 Извори финансирања високошколске установе утврђени су у складу са законом.

Извори финансирања Школе утврђени су у складу са законом. Извори финансирања Школе могу бити:

- Средства које обезбеђује оснивач;
- Школарине;
- Студентски стандард;
- Донације, поклони и завештања;
- Пројекти и уговори у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- Накнаде за комерцијалне и друге услуге;
- Оснивачка права из уговора са трећим лицима;
- Рефундирана средства;
- Други извори у складу са Законом.

12.3 Високошколска установа анализира и планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.

Школа анализира и планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду. Трошкови Школе су:

- Обезбеђивање услова за извођење наставе и вежби;
- Набавке све потребне опреме за извођење наставе и вежби, тј. опремање лабораторија;
- Научно и стручно усавршавање наставника, сарадника и других запослених;
- Рад са даровитим студентима;
- Студијске екскурзије;
- Практични рад студената;
- Библиотечки фонд;
- Модернизовање рачунарске опреме;
- Међународна сарадња;
- Издавачка делатност;
- Трошкови рада и развоја информационог система као подршке наставном процесу;
- Рад Студентског парламента и удружења студената;
- Трошкови текућег пословања;
- Зараде запослених у складу са Законом;
- Путни трошкови у складу са Правилником о утврђивању критеријума и мерила за исплату трошкова за долазак и одлазак са рада;
- Накнада и других примања запослених у Школи;
- Инвестиције;
- Други трошкови за намене у складу са Законом.

12.4 Високошколска установа обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употреба финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрачун који усваја савет.

Школа обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употреба финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет Школе.

Рачуноводствена служба Школе израђује финансијски план за наредну календарску годину, који обухвата целокупно финансијско пословање Школе и доставља Наставно–стручном већу на разматрање. Наставно–стручно веће Школе даје Савету Школе Предлог финансијског плана на усвајање.

Рачуноводствена служба Школе израђује Извештаји о финансијском пословању за претходну календарску годину Школе и доставља Наставно–стручном већу на разматрање. Наставно–стручно веће Школе даје Савету Школе Предлог Извештаја о финансијском пословању на усвајање.

Такође, попис имовине и средстава Школе редовно се разматрају и усвајају на седницама Савета Школе. На тај начин обезбеђује се јавност и транспарентност извора финансирања и начина употребе финансијских средстава.

Из Извештаја о финансијском пословању и годишњем обрачуну, може се видети да Школа брижљиво води рачуна о финансијским средствима, којима располаже и рационално их троши.

SWOT анализа за стандард 12

S – (Strenght): Предности

1. Буџетски начин финансирања. +++
2. Сопствена средства финансирања. ++
3. Редовно се извештава Савет Школе о финансијском пословању. ++
4. Рационалност и транспарентност у финансијском пословању. +++

W – (Weakness): Слабости

1. Мањкавост инфраструктурних пројеката. ++
2. Издвајају се значајна финансијска средства за текућа одржавања и поправке. +++
3. Издвајају се значајна финансијска средства за грејање Школе због енергетске неефикасности. +++
4. Период транзиције земље ка Европској Унији. +++
5. Буџетско финансирање без развојне компоненте. ++
6. Тешкоће при одобравању нових научно–истраживачких пројеката. ++

O – (Opportunities): Могућности

1. Наменска средства из буџета. +
2. Учешће у заједничким пројектима са другим институцијама из државе и региона. ++
3. Покретање иницијативе за развој комерцијалних делатности у оквиру студентске праксе. ++
4. Испитивање могућности за смањење непотребних издатака Школе. +
5. Анимирање страних и домаћих донатора. +++

T – (Threats): Опасност

1. Могућност смањивања финансијске аутономије високошколских установа. ++
2. Конкуренција приватних школа и факултета уз низак критеријум оцењивања студената може умањити број уписаних студената. ++
3. Обавеза кофинансирања при реализацији домаћих и међународних пројеката и др. +++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 12:

- Повећање средства са којима учествује Република Србија као оснивач, преко Министарство просвете, науке и технолошког развоја, у делу финансирања текућих материјалних трошкова;
- Проширити сарадњу са привредним субјектима у региону;
- Стварање могућности да се опрема у радионицама и лабораторијама Школе користи у комерцијалне сврхе чиме би се повећала материјална и финансијска стабилност Школе.

Показатељи и прилози за стандард 12:

[Прилог 12.1.](#) Финансијски план.

[Прилог 12.2.](#) Финансијски извештај за претходну календарску годину.

[стандарди](#)

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

13.1 Представници студената су чланови комисије за обезбеђење квалитета високошколске установе.

Улога студената у процесу самовредновања и провери квалитета у Високој школи примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа) је веома значајна и регулисана је општим актима и одговарајућим одлукама Школе (Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада и Статутом Школе), чиме је успостављен институционални систем обезбеђења квалитета.

Студенти су укључени у готово све активности самовредновања и унапређења квалитета, директно или преко својих представника, а у неким од тих процеса њихова улога је незаменљива и пресудна. Студенти су укључени у процес самовредновања радом Студентског парламента и преко својих представника кроз учешће у органима и стручним телима (Савет Школе), учешћем представника студената у раду органа за обезбеђивање квалитета (Комисија за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи).

Надлежности Студентског парламента као органа Школе су дефинисане Статутом Школе и Статутом Студентског парламента. Чланове Студентског парламента бирају студенти тајним гласањем, имајући на уму униформну структуру Студентског парламента када је реч о студентима различитих година студија и студијских програма (по један представник). Право да бирају и да буду бирани у Студентском парламенту имају сви студенти Школе уписани у школској години у којој се избори спроводе. Начин и поступак избора чланова Студентског парламента, начин рада, доношење одлука и закључака, ближе се уређује Пословником о раду Студентског парламента.

Мандат чланова Студентског парламента је две године од дана конституисања са могућношћу поновног избора. Избор представника по студијским програмима врши се тајним и непосредним гласањем са могућношћу поновног избора.

Студентски парламент одржава редовне седнице на којима расправља о студентским питањима, делегира представнике студената у телима и органима Школе, бира студенте представнике у Савету Школе, и стара се о заштити и интересима права студената. Студентски парламент предлаже и бира три члана Студентског парламента за Савет Школе и њихов мандат траје две године са могућношћу поновног избора у складу са Правилником о начину избора чланова Савета Високе школе примењених струковних студија у Врању из реда Студентског парламента.

Студенти представници осим директне улоге у раду Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи у циљу обезбеђивања квалитета и у процесу самовредновања, имају и изузетно важну улогу у комуникацији са другим студентским представницима, а нарочито у извештавању Студентског парламента о раду Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи.

13.2 Студенти на одговарајући начин дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет високошколске установе, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе.

Представници студената учествујући у раду Студентског парламента дају мишљења о стратегији, стандардима, поступцима и документима за обезбеђивање квалитета високошколске установе, разматрају и анализирају прикупљене резултате процеса оцене квалитета, предлажу решења за постојеће студентске проблеме и покрећу иницијативе за доношење или промену одлука других органа које се односе на унапређење целокупног квалитета студирања студената. Студентски парламент, такође, прикупља информације о проблемима у настави и предлаже решења за њихово отклањање. Студентима се гарантује слобода мишљења и изражавања, а на тај начин и активно учествовање у унапређењу квалитета целокупног процеса студирања.

13.3 Обавезан елемент самовредновања високошколске установе јесте анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Високошколска установа је обавезна да организује и спроведе анкету и да њене резултате учини доступним јавности и укључи их у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета.

Вредновање квалитета студија од стране студената, дефинисано Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада, предвиђа анкетања студената по завршетку наставе у сваком семестру, тј. два пута годишње, чиме се обезбеђује велики испитни узорак и реално мишљење студената о квалитету значајних сегмената рада Школе. Обухваћене области које студенти вреднују су: квалитет студијских програма, наставни процес, педагошки рад наставника и сарадника, уџбеници и литература, рад стручних служби, простор и опрема. Оцена педагошког рада наставника и сарадника Школе се базира искључиво на оцени добијеној на основу спроведених студентских анкета. Поред тога, студентима је обезбеђено да се баве и различитим ваннаставним активностима, осим што остварују своја права и интересе, чиме побољшавају квалитет живљења и студирања. Обавезним анкетама студената о овим питањима потпуно је задовољен услов да студенти имају примарну улогу у самовредновању.

Осим посредног учествовања у процесу самовредновања, преко својих представника у органима Школе, студенти обезбеђују и повратну информацију о квалитету претходно наведених сегмената који су предмет самовредновања у студентским анкетама. На тај начин, студенти имају прилику да изразе своје задовољство или незадовољство, ставове и мишљења који су везани објектом анкетања, као и да предложе мере за побољшање квалитета. Резултати анкете су доступни јавности кроз Извештај о анкетања.

13.4 Студенти су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развој метода оцењивања.

Студентски парламент подстиче студенте на активно укључивање у процес развоја студијских програма у оквиру курикулума, развој метода испитивања и оцењивања и планова рада на предметима, као и на унапређивање процеса наставе. Поред тога, приоритет Студентског парламента је организовање и координација студентске истраживачке делатности, учешће у пројектима од значаја за интересе студената, остваривање различитих облика сарадње са студентским и другим високошколским установама у земљи и иностранству, афирмација знања и науке, организовање културних манифестација и подстицање студената на ангажовање по питањима од ширег друштвеног значаја (екологија, хуманитарни и волонтерски рад).

Укључивањем студената у разне ваннаставне активности (акције и програме који се организују и спровode у Школи) омогућено је и стицање практичног искуства у области организације догађаја и вођења и реализације радионица, као једног од облика неформалног образовања, уз помоћ наставника и особља Школе које је на располагању студентима путем е-mailа. Тиме је омогућена боља двосмерна комуникација на релацији студент – професор и у великој мери побољшано решавање текућих проблема.

SWOT анализа

S – (Strenght): Предности

1. Активно учешће студената у телима Школе дефинисано Статутом пружа релевантну слику квалитета наставног процеса. +++
2. Велики узорак испитаника и реално мишљење студената о квалитету значајних сегмената рада Школе током процеса анкетања. +++
3. Могућност за предузимање конкретних корака у циљу побољшања рада на основу исказаних ставова и реалне процене студената по питању наставних предмета, наставника и других служби Школе. ++
4. Самосталност студената у предлагању мера за побољшање квалитета. ++

W – (Weakness): Слабости

1. Незаинтересованост студената може бити велика препрека, како у реализацији наставе, тако и у добијању конкретних и релевантних података о нивоу квалитета наставног процеса.+++
2. Учесталост анкетања и формализација поступака може учинити пасивним студенте и њихове представнике, због занемаривања истинске сарадње и отворености на релацији наставници – студенти. +++

O – (Opportunities): Могућности

1. Активирање најквалитетнијих студената у рад на пројектима у којима Школа учествује.+++
2. Подизање свести студената о важности процеса самовредновања. +++
3. Успостављање добре сарадње са дипломираним и већ запосленим студентима може имати јако повољан утицај на редефинисање наставних планова. +++

T – (Threats): Опасности

1. Негативни лични ставови појединих студената, изазвани лошом комуникацијом са особљем Школе могу знатно утицати на умањење квалитета кроз негативну рекламу, саботирање активности и сл. +++
2. Неповерење студената да ће укључивање у процес самовредновања донети стварне промене. +++
3. Незадовољство студената предузетим активностима у циљу побољшања квалитета наставног процеса, на основу резултата студентских анкета. +++
4. Недовољна свест студената да покажу иницијативе за унапређење квалитета. ++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 13:

- Измена анкетних упитника у циљу поједностављења и унапређења самог процеса анкетања студената;
- Афирмација идеје оцене квалитета међу студентима;
- Организовање и едукација студената о значају система оцене квалитета и њиховој улози у оспособљавању за квалитетно обављање евалуације наставног процеса и студијских програма;
- Охрабривање и подстицање студентске иницијативе у предлагању мера за побољшање квалитета;
- Подстицање и унапређење мобилности студената у циљу упознавања и уверавања студената у ефективност процеса и мера контроле квалитета у развијеним земљама чиме се подстиче унапређивање и саме културе квалитета;
- Промоција струковног образовања и информисање о месту и улози струковних инжењера, економиста и менаџера, специјалиста струковних инжењера саобраћаја и менаџмента, као и струковних мастер инжењера технологије у систему високог образовања и даље треба да заузме доста простора у информисању јавности о студијским програмима.

Показатељи и прилози за стандард 13:

Прилог 13.1. Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета.

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

14.1 Високошколска установа обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета установе.

Висока школа примењених струковних студија у Врању (у даљем тексту: Школа), системом менаџмента квалитетом обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у успостављеном систему обезбеђења квалитета. Ради обезбеђења задовољавајућег квалитета студија Школа предузима активности праћења и оцењивања степена остваривања студијског програма, плана извођења наставе и плана рада, а у случају одступања предузима корективне мере утврђене општим актима Школе. Школа континуирано прати успешност и ефикасност студирања и предузима мере утврђене општим актима Школе за повећање успеха у студирању. Школа обезбеђује студентима активно учешће у поступку оцењивања квалитета тако што је један студент члан Комисије за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у школи.

14.2 Високошколска установа обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Школа преко Комисије за анкетирање врши анкетирање студената у циљу спровођења опште стратегије праћења, обезбеђења, унапређења и развоја наставног процеса и у циљу континуираног побољшања квалитета студија и повећања стеченог знања. Параметри квалитета добијају се из Упитника за бруцоше, Упитника за студенте и Упитника за дипломиране студенте. Кроз успостављене механизме система менаџмента квалитетом анализирају се подаци, оцењују перформансе процеса и преиспитују ефективности система, а уколико се утврде неусаглашености, приступа се корективним мерама.

14.3 Високошколска установа обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената.

Школа обезбеђује редовну повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших (дипломираних) студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената. Екстерна провера квалитета врши се анкетирањем и прибављањем статистичких података, што омогућава редовно праћење и прикупљање повратних информација. До параметара квалитета долази се помоћу Упитника за послодавце.

14.4 Високошколска установа обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета.

Школа обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета студијских програма, наставе и услова рада преко учешћа у разним пројектима Европске Уније као и учешћа на међународним конференцијама. Школа остварује сарадњу са многим високошколским установама у земљи и иностранству (Висока техничка школа – Ниш, Висока пољопривредно–прехрамбена школа – Прокупље, Висока школа за текстил – Лесковац, Висока медицинска школа – Ћуприја, Висока хемијско – технолошка школа – Крушевац, Porto Polytechnic Institute – Португал, Hochschule Aalen – Немачка, The Vlaamse Hogescholenraad – Белгија, Висока дрвна школа – Марибор итд.).

14.5 Високошколска установа обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анкетирања студената. Самовредновање мора да се спроводи најмање једном у три године.

Школа обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета, током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анкетања студената. Школа спроводи поступак самовредновања ради утврђивања степена успешности у спровођењу утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, нивоа остварења утврђених стандарда квалитета. Школа спроводи поступак самовредновања најмање једанпут у три године. Постоји могућност да се изврши и ванредна провера квалитета, уколико се процени потреба.

14.6 Са резултатима самовредновања високошколска установа упознаје наставнике и сараднике, путем катедри и стручних органа, студенте, преко студентских организација, Комисију за акредитацију и проверу квалитета и јавност.

Школа упознаје наставнике, сараднике, ненаставно особље, студенте и јавност са резултатима Извештаја о самовредновању. Резултати самовредновања су полазна основа за преиспитивање стратегије квалитета и важно оруђе за достизање минималног циља – одрживости квалитета. Формирана је база података која ће обезбедити трајно чување прикупљених података и омогућити њихово упоређивање са подацима који ће се прикупити током спровођења наредног анкетања и примене других метода за прикупљање података. Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета усваја се на седници Наставног–стручног већа Школе.

SWOT анализа

S – (Strength): Предности

1. Континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета је присутан код наставног и ненаставног особља у Школи. ++
2. У Школи постоји инфраструктура која обезбеђује систематско праћење и обезбеђење квалитета. +++
3. Континуитет у спровођењу Упитника за послодавце у циљу добијања повратних информација о квалитету стечених компетенција дипломираних студената. ++
4. Постоји усаглашеност Стратегије унапређења квалитета са Стратегијом унапређења квалитета других престижних високошколских институција у земљи и иностранству. ++
5. Извештај о самовредновању доступан је на сајту школе www.visokaskola.edu.rs. ++

W – (Weakness): Слабости

1. Потенцијална неозбиљност у пружању повратних информација о квалитету стечених компетенција дипломираних студената од стране послодаваца. ++
2. Подаци добијени на основу контроле квалитета се недовољно користе за планирање будућих активности. +++

O – (Opportunities): Могућности

1. Израда процедуре у вези повратних информација о квалитету стечених компетенција дипломираних студената. ++
2. Побољшање усаглашавања са стратегијом унапређења квалитета других престижних школа. ++
3. Побољшање контаката са студентима који су завршили студије у Школи преко Алумнија. ++
4. Потпуна примена акционог плана. ++
5. Повећање мобилности наставника и студената. ++

T – (Threats): Опасности

1. Недовољна сарадња појединих школа у вези доступности информација о стратегијама обезбеђења и унапређења квалитета. ++
2. Недовољна заинтересованост спољних субјеката у процесу обезбеђења квалитета. +++
3. Недовољно давање значаја контроли квалитета. +++

Квантификација процене претходних категорија дефинисана је на следећи начин:

+++	–	високо значајно
++	–	средње значајно
+	–	мало значајно
0	–	без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 14:

- Наставити са праксом континуиране провере квалитета;
- Радити на подизању свести о значају системског праћења и периодичне провере квалитета;
- Спровести систематично прикупљање података и њихово анализирање у сврху утврђивања и спровођења детаљних корективних мера и трајног побољшања квалитета;
- Проналазити адекватне начине за мотивисање запослених и за учествовање у процесу праћења и контроле квалитета, који осим постојећих периодичних провера, подразумевају и самоиницијативне анализе успеха студената;
- Инсистирати на јавности остварених резултата процеса провере квалитета и корективних мера за побољшање квалитета;
- Континуирано обезбеђивати и анализирати што веће количине повратних информација од стране компанија, Националне службе за запошљавање и дипломираних студената.
- Константно подстицати учешће наставника, сарадника и студената у међународним пројектима и у пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Показатељи и прилози за стандард 14:

[Прилог 14.1.](#) Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.

[стандарди](#)

Стандард 15. Квалитет докторских студија

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничкоистраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

На Високој школи примењених струковних студија у Врању се не организују докторске студије.

Показатељи и прилози за стандард 15:

Табела 15.1. [Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија.](#)

Табела 15.2. [Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи \(Савет докторских студија, докторска школа ...\).](#)

Табела 15.3. [Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе.](#)

Прилог 15.1. [Правилник докторских студија.](#)

Прилог 15.2. [Извод из Статута који регулише докторске студије.](#)

Прилог 15.3. [Правилник о раду докторске школе.](#)

Прилог 15.4. [Правилник о избору ментора.](#)

Прилог 15.5. [Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта.](#)

[стандарди](#)

Комисија за самовредновање и оцену квалитета студијских програма, наставе и услова рада у Школи:

др Небојша Димитријевић, проф.с.с.

др Гордана Богдановић, проф.с.с.

сци Дамјан Станојевић, пред.

Мића Петковић, дипл. правник

Јован Цветковић, студент

У Врању, 2019. год.